

Coming together is
a beginning; keeping
together is progress;
working together is
success.

—Henry Ford.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 10—Vol. LVII.

Friday, 13th March, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Du Plessis Gives Verwoerd A Dressing Down

By PROF. L. J. du PLESSIS

THE political fight between Sabra and the Prime Minister rages with all the fury and colour which give to South African political life its peculiar tempo. In the following article which recently appeared in the Johannesburg "Sunday Times," Professor L. J. du Plessis attacks openly some of Dr. Verwoerd's "glaring mistakes."

Notwithstanding Dr. Verwoerd's reaily excellent achievements in implementing the policy of separate development for our main racial groups — especially the Bantu—I am convinced that his present policy is the main obstacle to our further national progress, an obstacle that might easily become fatal.

I shall, therefore, describe a few of Dr. Verwoerd's glaring political mistakes, with the main emphasis on the most recent.

But it may be useful to hark back to 1941, to illustrate his background of rigorous authoritarianism.

Authoritarian

At that time he was, on the one hand, working into the well-known draft republican constitution certain authoritarian and corporative ideas, taken from Salazar's Portuguese Constitution; and, on the other hand, at the same time was running down Mr. Pirow and Dr. Van Rensburg on account of their very similar National Socialism.

Their principal sin, especially that of Dr. Van

Rensburg, was their independent attitude vis-a-vis the party junta.

Luckily the resulting rift was largely healed by the understanding achieved between Dr. Malan and Mr. Havenga, much later.

A more recent but perhaps more costly mistake was Dr. Verwoerd's break with SABRA, because this body dared to suggest consultation with non-White

leaders outside African areas and without the patronage of Dr. Verwoerd's department.

The same tendency was evidenced by his closing of Durban's International Club and his attempt to avoid mixed senates and councils in the new university colleges for Coloureds, Indians and Bantu.

But the really fatal mistakes in Dr. Verwoerd's policy touch the foundation of our co-existence with the emerging pan-Africa.

Impossible

With the new states arising north of the Zambezi Dr. Verwoerd wants
(Continued on page 93)

INDIANS SAY AFRICANS MUST STAY AT CATO MANOR

A STATEMENT issued to the Press by the Natal Indian Congress says the Indian people are totally opposed to the action of the Durban authorities in removing the African people from Cato Manor and condemns the action of the Durban City Council in breaking down the shackles of Africans.

The Natal Indian Congress, which is the spokesman of the Indian community, had suggested to the Durban City Council that the Council should build houses for Africans at Cato Manor and had assured the Council that the Indian people would willingly part with their land

for that purpose.

The Council and the Government rejected this offer of the Indian people and instead zoned Cato Manor for Europeans under the Group Areas Act.

This zoning means that all Africans and Indians must be ejected from Cato
(Continued on page 93)

Nkrumah Says Standard Of Freedom Raised

ACCRA, Sunday.

THREE-DAY celebrations marking the second anniversary of Ghana's independence, ended today with prayers for the nation in churches of all denominations, and a state banquet at the Governor General's official residence.

Highlights of the celebrations were a message to the nation broadcast on Thursday evening, the eve of the anniversary, by the Prime Minister, Dr. Kwame Nkrumah, a parade at which the Governor-General, Lord Listowel, took the salute, a regatta, a fireworks display and the election of Miss Ghana 1959.

Dr. Nkrumah, said on Thursday night—Africans are on the march in every corner of Africa.

The Prime Minister, broadcasting to the nation on the eve of the celebration of the second anniversary of Ghana's independence said "in the Belgian Congo, in the Rhodesias and Nyasaland, in North, South East and Central Africa the standard of African freedom is raised.

Nor will it be lowered until all Africa is free.—Sapa-Reuter.

OPINION

FRIDAY, 13TH MARCH 1959

Sabra Showdown In Durban

THE conference of the South African Bureau of Racial Affairs which meets in Durban at the end of the month could very well mark an important turning-point in the relations between Black and White.

It assembles at a time when apartheid is being challenged with the greatest determination to date. This challenge takes on the form of the demand for a policy which will have a similar meaning on both sides of the colour line. Dr. Verwoerd has made it clear beyond all shadow of doubt that he wants to have nothing to do with such a policy; that what he works for is the dominance of his own people; that is, of those who think as he does.

The moral implications of his attitude he is obviously quite prepared to ignore in favour of the demands of expediency.

Sabra, on the other hand, claims to be making a scientific study of the problems of race adjustment. It is not a claim which we are inclined to take very seriously, for our part. Sabra, by barring its doors to non-Whites, implies that it has a monopoly to the truth. This projects it as the academic wing of the Nationalist Party, as useless for purposes of discovering a feasible solution to the race problem as the Nationalist Party is.

There are, however, possibilities that some men in Sabra might be realising that the way the Nationalists are fooling themselves into believing that they can bluff their way to success, is a sure invitation to disaster. In other words, within Sabra itself there are those whose thinking has been so poisoned by race hatred that they want to give a new lease of life to apartheid as well as those who are seriously challenging the moral validity of apartheid's use of race as a qualification for privilege.

If the Durban conference sees the conflict between these approaches brought to the fore, Sabra might begin to place itself in the position of something higher than the academic wing of the Nationalist Party. It might even bring nearer a solution of the race problem which would be acceptable to all the people of South Africa.

But not too many hopes should be entertained. Up to now the Sabra "scientists" have found loyalty to blood and race more powerful than loyalty to the truth. If there is no break with this tradition in Durban, then Sabra will have signed its own death warrant.

Comment On Men And Events

Lessons From Nyasaland

By JORDAN K. NGUBANE

THE White Press in this country is giving a very distorted picture of events in Nyasaland. Dr. Banda is being represented as a wreckless agitator who has been conspiring to murder White men, Indians and so-called moderate Africans. It is said that he had laid carefully plans to subvert the authority of the State and the scare is being raised that he might have a plan to launch something not wholly dissimilar to the Mau Mau.

We in South Africa must refuse to swallow this sort of propaganda from the side of those who seek to oppress their fellow-men. Dr. Banda wants for Nyasaland precisely that freedom which Gandhi wanted for India; which Nkrumah sought for Ghana and which Nigeria is going to procure through the wise leadership of men like Azikiwe, Awolowo and Balewa.

The Nyasas have made it very plain that they do not want to remain in the federation. They were forced into it because they were weak when it came into being. In practice it has turned out to be another White trick to perpetuate White domination and rob the African of the substance of freedom. In this situation there is not the slightest possibility that the Nyasas could ever have hope of a fuller and richer life for themselves.

Next year the issue of independence comes up for decision. Welensky has not emerged as a statesman whose outlook inspires confidence. He would be obviously more at home with Verwoerd than with Dr. Banda as a Cabinet colleague. In these circumstances the Nyasas had the historical and moral duty to take a clear stand and make everybody understand that they will not allow themselves to be drawn into a federation which might develop in directions which would strengthen the brand of race hatred which is dominant in South Africa.

Violence

When the Africans demonstrated peacefully against being forced to remain forever in the federation, the State came along with force. Violence was forced on the Nyasa people, just as it is being used daily against us in South Africa. We have, over a very long period, evolved our own techniques of resisting it. That always enables us to localise it. But in Nyasaland they had other problems. There was the question of urgency. Something had to be done this year, before the crucial moment in 1960 when Britain would say whether or not she hands over the Africans to the house of bondage which Welensky seeks to build.

And, if I might digress a little at this point...the question is often asked whether or not the Accra conference is not behind the disturbances in Nyasaland. Only ignorance of the Nyasaland situation would make people ask this question. The Nyasas have never accepted federation. Whether or not the Accra conference had met, they would have demonstrated before 1960 to make it clear to the world that they want to determine their own lives away from the Federation.

To go back to violence: Now that it is clear the oppressors will use violence even in the face of African desires to keep the struggle non-violent, the question that arises is whether or not we need to evaluate the use of non-violence in the light of events in Nyasaland and elsewhere; whether or not we can give to the doctrine of non-violence a meaning which will be valid in situations where violence is forced on those who fight to extend the area of liberty.

Positive Action

I think we need this evaluation. Non violence needs to be interpreted to mean positive action in which the democrats will move to their goals at maximum speed but with the minimum of sacrifice. More attention will have to be given to the problem of how the masses can be kept non-violent in the face of attacks on their bodies and homes and children.

Particularly because the "treason trial" complex seems to be spreading to the north. Hundreds of African leaders have been arrested. The most fantastic charges are being hurled at them. Before Swart rounded up our own leaders he spoke of poisoned wells and ground bottles. In Nyasaland it is being said that Dr. Banda had a secret plan by which he intended to murder certain prominent people as a prelude to mass violence. The whole allegation is fantastically idiotic. If Banda planned murders he would have been a fool—and he is not one—to work out a time-table because he would have known that the Army and the Police would not give him the free run of Nyasaland.

The whole thing is a clear frame-up. The only sad part is that some highly-placed people in Great Britain have fallen for the bait thrown up by the enemies of African freedom.

All real democrats will wish the Nyasas every success in their fight to determine their own lives. While doing all in their power to narrow down the area of violence in that unhappy land, these democrats will at the same time exert all possible pressure to ensure that justice prevails. The evil force which has thrown Dr. Banda behind prison bars is precisely the same wicked influence which dragged Mr. Lutuli before the law courts. To fight it with increasing determination is the only way of bringing about its defeat and, therefore, peace on the continent.

Cripple Opponents

Against this background the arrest of African leaders in the Federation assumes a new significance. Welensky is obviously using the power of the State to cripple political opposition to his designs. He realises that Federation and partnership are such hollow concepts he cannot persuade the Nyasas to see anything good in them. Like Verwoerd in South Africa, he locks up his opponents behind prison bars to clear the way for the negotiations which should decide the fate of the Federation next year. It is an old and clever imperialist trick. But as Dr. Banda has made it clear, neither the Police nor the army will make the Nyasas change their mind. They want to be free to be masters of their own lives and before they are free, the fight will go on.

The significance of all these developments for South Africa can never be over-emphasised. They mean that the time is no longer on our side. We are heading straight for very serious trouble. If we hesitate in the face of the provocations, blunderings and threats from the men of apartheid, South Africa will be lost. Nothing on earth is going to stop the tide of freedom sweeping over Africa. If the politically mad men who guide the destinies of our land have their way, disaster will come on South Africa in less than five years from today.

The thing to do is that the democrats unite and confront apartheid with the reality of political disaster now. That is the only way out—firm, solid, united action! That alone will prevent events in South Africa taking the course they have followed in Nyasaland,

friendly co-operation, but no exchange of diplomatic representatives, as if such a thing is possible.

At the same time he intends to keep the majority of Bantu and all Coloureds and Indians within the future White South Africa without any political rights, on the pretext that these Bantu will have rights in the Bantustans to come, although they will never live there, and no similar provision is envisaged for Coloureds and Indians.

And, furthermore, these Bantustans must not be subjected to full-scale modern development, but must be retribalised; and if, nevertheless, they eventually demand independence, they must be allowed to go their own sweet way, as the United Kingdom acted towards its Dominions.

There may not be a federal bond binding them *inter se* and with the White state or states in Southern Africa, because White and Black may never sit on the same governing body to manage common affairs.

Besides, the level of wages for unskilled and semi-skilled labour may not be markedly raised, by developing the reserves industrially or by other means, because that would lead to scarcity of labour in White South Africa and to increased immigration from overseas.

Evidently, all these policies are to the short-term advantage of Dr. Verwoerd's party, because to do otherwise would give ammunition to the Opposition, as is illustrated by the most recent disgusting happenings in Parliament.

In fact, they are necessary to a sectional party in South Africa which does not command a clear majority of votes, as is the case with the Nationalist Party at present.

A Way Out

There is, of course, a way out, namely, to enlist the co-operation of the majority of the United Party in some form of coalition, giving us a real national government that can do things

But although Dr. Verwoerd has invited republicans outside the Nationalist Party to form their own party and co-operate with the Nationalists, he evidently does not want to have any truck with coalition. So he seems to

expect people to flock over from the United Party to his fold.

Does Dr. Verwoerd really expect this to happen? There the state of his intelligence amazes me.

In any case, the latter-day policy of Dr. Verwoerd is not nationalism as I have always understood it.

It can only be described as Verwoerdism, i.e., Nationalist Party politics in *excelsis* culminating in the self-assuredness of Dr. Verwoerd, just as the unconscious mind of the universe was supposed to culminate in the philosophy of Hegel—supposed, that is, by Hegel and his more extreme disciples—as is the case *mutatis mutandis* with Dr. Verwoerd, too.

Real South African nationalism at the present juncture requires the political unification of Afrikaans speaking and English-speaking South Africans and joint consultation between their leaders

and the real leaders of the non-Whites.

How this can be done I hope to show in subsequent articles.

Indians Say Africans Must Stay At Cato Manor

(Continued from front page)

Manor to make way for Europeans who will buy up all the Indian and African properties at a cheap price. European democrats too are opposed to this.

The Indian people are opposed to this legalised robbery.

The Indian people say: "No Indian or African should be removed from Cato Manor.

"The African National Congress and the Natal Indian Congress are united on this issue. They are against the uprooting of any people from their homes.

"Indians and Africans stand united to fight the land laws of South Africa which seek to make the poor poorer and which will not allow them to own the land on which they have lived all their lives."

Just Arrived

Famous Religious Gujarati Books

Maha Bharat	2	5	0
Thulese Krit Ramayana 2 Vol	3	10	0
Valmik Ramayana 2 Vol.	4	10	0
Gita in Gujerati Explained		5	6
Gita Paoh Ratana Basha		10	6
Manikanata		19	0
New Cooking Book Paak Vigan			
Over 500 Pages, fully Illustrated	1	12	6
Ambina Jigar, 2 Volume	1	8	6
Dampate na Viraka Sexual Book	1	5	0
Dampate na Sooka, Sexual Book	1	5	0
Dampate na Basha, Sexual Book	1	5	0
Koak Sastra	1	12	6
Chandi Paat		5	6
Vivush Vani	1	5	6
Bagath Jalarun, na Khatta	2	15	0
Jalarun na Amar Path Khatta	1	7	6
Gujerati Teoher, Gujerati Letter Writer		10/6	each
Daily Prayer Book, Sal Suwar, Adika, Maasha Khatta.			
Parsathan Masa na Khatta, Shri Sataya Narian Khatta,			
Jalarun, Bapa Khatta Arthie Sangro, and many other			
Song Books at 2/6 each.			

ALL ABOVE ARE NOW ON FOR SALE.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

The Future Of Indians In Africa

By PAT POOVALINGAM

A REPORT in a widely-circulated week-end newspaper that 300 Asians have fled Nyasaland as a result of the present crisis there has been received with concern by thinking people in the Union. This fleeing is linked with the alleged plot announced in the House of Commons by Mr. Lennox-Boyd, which, said the Colonial Secretary, was aimed at the massacre of selected Whites, Asians and moderate Africans in the territory. Whether this allegation is well founded or not, or whether this is just another "poisoned reservoir" stunt à la C. R. Swari, there is no reliable means of saying at this stage. (If the allegation is a figment of Sir Robert Armitage's imagination or if is a conjuration of Sir Roy Welensky's second and frightened mind, then of course there will be no prosecutions in the Federation and the world will know what to believe.) The fact however remains that in one of his many self confessed "s. tremist" speeches, Dr. Hastings Banda, president of the Nyasaland African National Congress threatened to "drive the Indians out of the territory."

This allegedly anti-Indian utterance received wide publicity. The White-controlled daily press in the Union seized this speech as yet another illustration of how unpopular the Asians are in Africa, with veiled suggestions that "Mr. Nehru's imperialistic designs on the African seaboard of Africa" were Dr. Banda's real target.

Not Against Asians

The Nyasa leader however, put paid to such speculation by roundly declaring in one of his subsequent speeches, that he had nothing against Asians as such. "Provided they owe allegiance to Nyasaland, and do not ask for better rights than the people," he said, "I am sure they have a contribution to make and must be allowed to share in the democracy we want." But what made him indignant, Dr. Banda told a newsmen, was the Asian demand for political parity on the Legislative Council. "This is audacity!" thundered Banda.

The leader of the Asian Association, Mr. Sitar Soranite, later made a statement denying that Asians desired more rights than Africans but significantly, he did not state categorically that Asians there consider themselves as Nyasas first and foremost.

While it is not quite clear whether Dr. Banda is beating the racialist drum, all circumstances at present seem to indi-

cate otherwise. Certainly Kenya's Tom Mboya, still fairly fresh from a visit to India as Pandit Nehru's personal guest, is anything but a racialist. Nor Tanganyika's Julius Nyerere, notwithstanding the fact that, Asians being extremely unpopular with the African masses in that protectorate, Nyerere has to tread carefully. In Uganda, political agitation is at present under way, whipped up to some extent by aspirant African shopkeepers, against Asian merchants.

Not Popular

The fact must be accepted that in East Africa and to a lesser extent in the Central African Federation, Asians are not terribly popular with the African intelligentsia and that the resentment of this group is gradually percolating through the masses. The reasons are not far to seek. To begin with, Asians in these territories and colonies have been in the main merchants whose chief preoccupation has been money-making. Then, because of the colonial set-up and the admittedly superior ability of Asians out of better educational opportunities and capital, they have, in the social and political as well as economic spheres, been feeding on the cakes and sandwiches discarded from the White Man's table, while only the bread-crumbs were thrown to Africans. Asians began demanding equal group-representation as of right.

They continued sending a large proportion of their incomes to India, instead of re-investing them in the respective territories. They talked too much of their "ancient culture and heritage" knowing too little of the substance of that culture and heritage. And what educated Africans resent most of all, "they kept one foot in Africa and the other foot in India."

Millions Murmuring

As long ago as 1917, Mahatma Gandhi heard the mumbling, muttering murmur of Africa's millions. The African Giant was awakening from his aeons of sleep: In trying to rise, he found himself impeded by the shackles with which he had been bound while in stupor. But he was straining, finding his strength. It will not be long, Mahatmaji knew, before the Giant found that strength and before the shackles burst. So he warned Asians in Africa: "You must not stand in the way of the progress of the African

people. If you do, you have no future in Africa."

Pandit Jawaharlal Nehru too warned Indians in Africa that they must not seek any special rights for themselves at the expense of Africans. The Government of India, he said, was committed to do everything it could to help bring democracy into Africa, and Indians on the continent had a duty to help and not hinder the efforts of Africans. "Look upon yourselves as Africans," he advised, "and not as Indians."

Would Not See

But it would seem that Asians of Central and East Africa did not hear, would not see. With the result that whereas there has never been any anti-Indian feeling on the part of Africans there in the past, that is not an impossibility unless the Asians themselves wake up fast and make amends and throw in their lot with the forces of progress and of freedom for Africa's millions.

In this context, it is interesting that the Sudan and Ghana, newly-independent African nations, employ increasingly large numbers of Indians in high executive positions. Ghana is offering very attractive salaries to teachers, and only in recent months, several well-qualified South African Indians have taken up positions there at salaries double that they earned in Natal. At the request of the Sudanese Government, India seconded four prominent Indian jurists to serve on the Bench of the High Court of Sudan.

In South Africa

In contrast with the rest of Africa, people of Indian origin in South Africa have been making serious efforts to win the friendship and confidence of Africans. There was the shock of the 1949 anti-Indian riots which showed clearly that while

the violence itself may have been engineered by certain nationalist supporters, or even to some extent been allowed to develop by the apparent support the rioters had from Europeans, including policemen in the initial stages, there most certainly must have been latent anti-Indian feeling. Indians realised that all the violence could not be explained away by theories of a frustrated people giving vent to their feelings against a group itself unable to defend itself.

In contrast with East Africa, there is certainly no demand for political parity, even if merely because there is no one in authority who would listen to such a demand. Indians here have, in the main, come to accept that their future in the Union rests more in the hands of Africans than in that of the present White rulers. The S.A. Indian Congress works very closely with the African National Congress. And whether they mean it sincerely or not, S. A. Indians certainly declare that they agree with Chief Luthuli's definition of African: "Any person of whatever racial origin who regards South Africa as his home, is loyal to South Africa and contributes something to its welfare."

Little Mixing

Socially however there is little mixing, and it is certain that unless Africans and Indians regard each other as equals, with breaking of bread together in each other's homes, so long will real accord and friendship be delayed. Initially the move must come from Indians because, regrettably, it is they who have so far failed to give real proof of their famed hospitality.

In conclusion it may be as well for every South African of Indian origin to remember Mahatma Gandhi's advice: If he stands in the way of progress, there is no future for him in Africa.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Economic Chaos Would Damage Morale Of S.A. Whites

By RONALD SEGAL

IN this very thoughtful article which appeared in the "New Statesman" Mr. Renald Segal, editor of "Africa South" discusses the Union's race problem with a sense of realism which brings to light quite a lot that rarely is brought to the attention of the White South African.

The Group Areas Act of 1959 is aimed first at reducing the whole non-white population to the status of a cheap, rightless, regimented proletariat; and then at splitting up the resultant helot front into manageable political pieces. It provides for the compulsory establishment of separate residential and commercial areas for the separate races and the separate subdivisions of the non-white races in South Africa, creating a patchwork quilt of ghettos that will suffocate the emergent non-white middle-class and Balkanise the workers beyond any effective unity of opposition. Its effect, however, has been quite the opposite of its objective so far, crushing together the Indians, Coloureds and Africans into a desperate sympathy of lost, confusion and antagonism.

The zoning declarations so far made, together with those proposals by co-operative municipalities likely to be accepted by the government, promise the uprooting of hundreds of thousands of people and their utter economic ruin. The whole Indian merchant class, the only substantial non-white bourgeoisie, will be throttled by isolation, for it exists by trade with the other racial groups, and the zoning proclamations disestablish complete Indian communities from their homes and places of business in white, coloured and African areas, to dump them on undeveloped land distant from the primary lanes of commerce.....How a trading community denied the facilities of trade is supposed to survive, no government spokesman has so far been able to suggest.

When it is recalled that some 400,000 Indians in the country will be the victims of the Act, some measure of the anguish that racial zoning is causing, and will increasingly cause as it gets into its stride, becomes apparent. However, in the long term, its effect will be quite different from what the government expects. Conservative Indian opinion is disintegrating rapidly, and a real fury of radicalism has flared up within the very fortress of the merchant class,

the propertied Indians of Natal. African-Indian co-operation on an articulate political level has increased considerably since 1959, adding to the non-white liberatory movement the necessary sophistication of experience and leadership, the disciplines of non-violent struggle, and a dedication to internationalism and democracy. It is a powerful alliance, the full force of which has yet remained untested.

The Coloureds have lived in the cities of the Cape for as long as the whites and the inevitable racial and residential blurring has taken place in the urban working-class areas. Now, under the Group Areas Act, churches, mosques, schools, shops and innumerable homes will have to be abandoned and whole communities moved from areas they have occupied for centuries...Their profound feeling of betrayal and swelling resentment can only lead them down the road of political action that they have always shunned, and into alliance with Africans and Indians.

If apartheid is not a policy of partition, if—as seems clear from its treatment of the Tomlinson report—the government has no intention of alienating its electorate and ravaging the economy by reversing the tide of African labour to the factories and the farms, to what end is political programme of Afrikanerdom directed? There must be few thinking Nationalists who believe any longer that white supremacy can be perpetual. The new teen-age voters, in between riding their motor-bikes or other people's cars and their visit to the cinema, probably follow in the footsteps of their parents and give the problem no thought at

all. They have grown up in a 'Kaffir-kicking' society, and they expect to be kicking the Kaffirs around for as long as they live. Their trust in the Volksleir (leader of the people) is unquestioned—he will see to it that their privileges are somehow preserved and their political thinking begins and ends with the regular elections.

The more thoughtful Afrikaners stretch from the moral acrobats of the university-cultivated South African Bureau of Racial Affairs to the muscle-bound back-benchers of the Nationalist Party. The small minority of the university intellectuals and clergymen who believe in racial partition wander in the wilderness of political eccentricity, cut off from any real communication with their people. Knowing that their ideas are discarded by their party, they continue their allegiance to ideas and party together. For they are too moral to surrender their principles to a policy of stripped white supremacy and too emotionally committed to the mystique of Afrikanerdom to desert its political form.

By far the bulk of thoughtful Afrikanerdom, however, discarded moral compromise together with sacrifice from the very moment that the two seemed clearly inseparable. Dedicated to the perpetuation of white supremacy, they are dedicated to its constant companion, force. They are aware—as anyone with moderate intelligence must be—that Africa is lapping at their ankles, and that defeat is only a matter of time. But they plan to keep what they have for as long as they are physically able, crossing the bridge of their inevitable surrender when they come to it.

Revolutions, however, are easier talked of than made, and in South Africa special obstacles to a successful rebellion manifestly exist. The non-whites have only a criminal access to firearms, and the police force and army are white and safe from subversion. And while a

palace revolution is out of the question, so is anything like an uprising. The very size of the white minority—three out of 74 million—would make a street rebellion suicidal. White South Africa has a tradition of violence that would massacre a mob. A campaign of terror would undoubtedly make government difficult, but unco-ordinated African violence would only lead to administration by martial law. Partly because it recognises this, the Congress movement has repeatedly denounced violence as a technique of political action and dedicated itself to passive resistance. And it is the more able to do this because white South Africa is constantly and helplessly playing into its hands. As the country speeds ahead with industrialisation, so the white urban population grows, ever increasingly dependent upon the peaceful participation of non-white labour in the economy.

Just under 80 per cent. of white South Africans live in urban areas, and of these only 40 per cent. are manual wage-earners. In addition, out of every 100 of these workers, 82 are skilled, 15 are semi-skilled, and only three unskilled labourers. White South Africa, in fact, wears a white collar round its neck that only a docile labour force keeps from strangling it. Organised industrial action by the non-white working class, engaged as it is in nearly all the essential services and increasingly filling skilled and semi-skilled occupations in pivotal areas of industry, would in a remarkably short space of time strip the economic balloon of its bladder.

This is not to suggest that a single general strike—or a crippling series of sudden 'stay-at-homes'—will accomplish a revolution without the presence of other factors. But economic chaos joined to rural unrest and outbursts of unco-ordinated terror cannot but lead to a swift degeneration of morale without which white solidarity is purely superficial. The rate of criminal violence within the white urban population itself is already causing alarm to the government—the detribalised Afrikaner seems to spend much of his time in ways of which the Dutch Reformed Church can hardly be expected to approve. One need not have

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

spent very long in Johannesburg during the 1957 bus boycott to sense the degree to which the nerves of white South Africa are already beginning to wear thin. Undoubtedly, the government will react to any serious threat by plunging into a wild orgy of violence. But violence succeeds only in stimulating violence till government itself bursts under the pressure.

Of course, Congress itself is singularly unprepared at the moment for any sort of show-down. Living in a neon-world of semi-legality, its leadership organises conferences and 'stay-at-homes' as if keeping the government informed about its intentions was a rule in the revolutionary game. To the observer it seems totally unable to recover rapidly from the outlawing of its activities. But if the government runs true to form, it will prepare the Congress movement for its responsibilities by driving it underground. Revolution is certainly not round the corner. But even with the pressures of awakening Africa and the changing Cold War politics of the West left out of account it cannot conceivably be very far away. No doubt the government itself will do more to hasten its approach than anything else.

If Victory Comes To Africa - - - An Indian Viewpoint

By Siddharaj Dhadda in "Bhoodan"

DR. KWAME NKRUMAH, Prime Minister of Ghana who was recently on a visit to India symbolises the rising spirit of freedom of the African people. The subjugation of the people of that great continent by European nations through sheer technical superiority of arms and through deceit constitutes one of the darkest chapters of human history.

Africa is called the Dark Continent. It is 'dark' not owing to the colour of the skin of its inhabitants but because of the dark deeds committed in enslaving a brave and innocent people. The human spirit, however, cannot be suppressed for long. The dawn is emerging on the African continent and we have no doubt that before long this dark blot of slavery on the fair face of humanity will have been wiped out.

But there is one caution that must be observed. Such struggles for freedom are often marked by a spirit of vengeance, illwill or hatred against the oppressors. History has shown that such a spirit only leads

to the perpetuation feud and strife which continues to sap the energies and resources could be profitably utilised to bring relief and happiness to the people on both sides. Shri Jawaharlal Nehru, therefore, struck the right note when speaking at a banquet given by the visiting Prime Minister he expressed the hope that the struggle of the African people for freedom will not be "looked at as between two parties involving the victory of one party and, possibly the defeat of another." Recalling the words of a great Indian seer, Shri Nehru went on to observe:

"The true victory is one in which everybody is victorious and none is defeated. I do not know if that is feasible or possible in this world of ours wholly, but certainly it might be partly possible. At any rate it would be a good thing if we tried to gain our victories in this way even though we do not wholly succeed in conveying the sense of victory to all concerned. And so I hope that in this freedom of the people of Africa to which we all look

forward so much, there will be a sense of victory to all people or nearly all and not a feeling that someone has been defeated:

"Well, there is a hope which when, I do not know, will be wholly realised, but, at any rate, if we approach the question in this way, it does tone down the bitterness of the struggle. And what is more important still, when the struggle is ended, it leads to reconciliation much more easily than otherwise."

These are noble sentiments nobly expressed, and we have no doubt that these must have found a warm echo in the heart of Dr. Nkrumah who has more than once reiterated his faith in the Gandhian approach to problems. Incidentally, it was on the African continent that the technique of Satyagraha, which is based on love for all including the so-called 'enemy', was born, and we earnestly hope that the African people will carry this torch aloft in their struggle for freedom.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Sabra's Durban Conference Might Be Test Of Verwoerd's Strength

ACCORDING to the Parliamentary correspondent of the "Natal Witness" the tenth annual conference of the pro-apartheid S. A. Bureau of Racial Affairs (SABRA) to be held in Claridge's Hotel, Durban, from March 31 to April 3 will most important in the history of the organisation.

One reason why the conference is significant is that Nationalist politicians are urging delegates to have a showdown with Professor N. J. Olivier, vice-president of SABRA and other leading SABRA members over their recent series of confidential talks with non-White spokesmen.

The talks were held in Johannesburg, Port Elizabeth, East London and Durban, and have led to a clash with the Prime Minister, Dr. H. F. Verwoerd.

Another reason why the conference is important is that its theme is "South Africa in the African continent."

The Minister of External Affairs, Mr. Eric Louw, will deliver the opening address (in English) and he may deal with whole ticklish question of the exchange of diplomatic represen-

tation in Africa.

A number of SABRA's members are in favour of an immediate exchange of diplomats with all new States, but according to reports the Cabinet has decided against any exchange of diplomats at this stage.

Following are the main papers to be read at the conference:

"The Contribution of the Western Nations to the Development of Africa," by Dr. J. J. Oberholster.

"Recent Constitutional and Economic Developments in Africa," by Professor E. F. Potgieter. "Africa in International Politics," by Mr. A. M. van Schoor. "Africa and the South African Economy," by Mr. H. R. Kotzenberg. And "Africa and South African Politics," by Mr. W. van Heerden

Pearson Says Nehru Qualified To Call Peace Conference

MR LFSTER PEARSON, former Canadian Minister for External Affairs and at present Leader of the Opposition in the Canadian House of Commons, has suggested that Prime Minister Nehru should take the initiative in calling a Summit Conference to discuss world problems.

Speaking on the Foreign Affairs debate, Mr. Pearson said: "If there is to be a Summit Conference as there will have to be, one of these days, surely it must be convened by someone and held in an atmosphere which does not arouse suspicion on either side. It seems to me there is one country and one man peculiarly qualified to do this at the present time. That country is India and that man is Mr. Nehru."

Mr. Pearson added: "If the Prime Minister of India, whose bona fides in regard to objectivity certainly are not questioned, because he is criticised on both sides, would take the initiative and responsibility of summoning a conference at Summit, perhaps there would be more possibility of successful result from that kind of conference than the one called by either side to east-west conflict. He could take complete charge and decide who would be there. He could decide what the agenda would be, if an

agenda were required, and he could determine the basis on which the conference would be held."

Mr. Pearson who is a former President of the United Nations General Assembly and a winner of Nobel Prize for Peace said: "This is asking someone, who is not directly committed to either side to take a great deal of responsibility. Well the stakes are very high and the reward would be very great. A conference of this kind would have some contribution, cutting through the circle of fear which now engulfs us."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654

Distinguished Singer Refused To Sing For Apartheid Audiences

THE Royal Festival Hall in London was packed to capacity on March 2 to hear Britain's top musician Johnny Dankworth who refused to tour South Africa because of the Apartheid conditions and refused to play to Whites only.

The Dave Lambert Singers flew direct from New York for the special concert presented by Christian Action in aid of the Treason Trial Defence Fund and the Christian Action Race Relationship Fund.

Christian Action has issued more than one million appeal leaflets to raise £100,000 urgently to:

Provide means of legal aid and defence for those in Southern Africa who are the victims of unjust legislation or oppressive and arbitrary procedures.

Support, sustain and comfort their families and dependants.

Rehabilitate the accused if and whenever possible.

Help to keep the conscience of the world alive to the issues at stake.

There are nearly 100 sponsors of the appeal for the Treason Trial Defence and Aid Fund. Among the prominent sponsors are Aneurin Bevan, shadow Foreign Secretary in the British Labour Party Parliamentary Op-

position, Sir Julian Huxley, world famous scientist, and Gerald Gardiner Q.C., who was sent out by the International Commission of Jurists to watch the proceedings at the Treason Trial Preparatory Examination at the Drill Hall in December, 1956.

Storm In Indian Parliament

THE new military pact between the United States and Pakistan touched off an uproar in both houses of the Indian Parliament here today, with Communist members seeking an adjournment for a special debate on the situation.

The Prime Minister, Mr. Nehru, stilled the commotion with a promise to ask the United States Ambassador, Mr. Ellsworth Bunker, to clarify what was involved in the bilateral agreement signed by American and Pakistani representatives in Ankara yesterday.

Latest Shipment

All kinds of incense sticks: Three Roses, Gateway of India, Asokadhurbar, Soogandhi Rani, Chamili, Lata Mangashkar, Vasanti, etc.. Write for our pricelist. (We only keep Indian manufactured incense sticks.)

Green ginger 9d. per lb.	♦	We pack our goods well
Green tumeric 1s. per lb.	♦	before sailing.
Amba-Huldhi 1s. per lb.	♦	
Garlics with big stems	♦	We sell by C.O.D.
1s per lb.	♦	

We import the following articles directly:
Scented Betel Nuts, Pawa, Mamra, Roasted Gram, and Many Household Goods.

Our stuff is good and obtainable at low prices.

Write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS (PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

India A Magnet

(From Our Own Correspondent)

INDIA is proving an irresistible magnet for South African Indians who could afford to visit their Mother Country. An interesting feature is that since India's Independence, more and more descendants of indentured immigrants are visiting the country of their forbears.

Up to ten years ago, almost all South African Indians to visit India were Gujerati Hindus and Moslems, mainly 'passenger' Indians or their descendants, whose emotional and indeed economic ties with the country of their origin were closer. Financial considerations certainly played an important part, and it was until recently mainly the 'passenger' Indians, drawn as they are largely from the merchant class, who were in a position to make these visits.

Cultural Upsurge

Since 1947 however, more than five hundred 'immigrants' have made such journeys. Several factors account for this: A newly found pride in the country of their ancestors which is now independent. The great religious

and cultural upsurge, chiefly among Hindus of the 'immigrant' class, resulting from the work of the Divine Life Society and the Ramakrishna Centre. And thirdly, the fact that South African Indians of this class are themselves increasingly entering the mercantile and professional fields which yield higher incomes.

One couple who have just returned, after a six-month tour of India, are eager to get back as soon as possible. "A great deal of work is being done," said Mr. D. K. Naidu, "but this is concentrated in the basic industries and the effects will be felt in about ten years time. The Government is all out to provide school accommodation for all children in India and hundreds of new houses are being built every month for the homeless." Said Mrs. Naidu: "It is true that there is a lot of poverty and dirt.

But you don't go to India just to look at the unhygienic conditions. You must look for the progress that is being made and this is phenomenal. In any case, all the Temples are now kept clean and tidy."

New Centenary Suggestion

(From Our Own Correspondent)

"Let us forget about all the plans to build schemes for Indians and concentrate on one large and ambitious programme to build a College or similar educational institution for Africans," Durban businessman Mr. A. R. Naidoo told the Centenary Celebrations Conference in Durban last week-end. "We Indians have been in Natal for nearly one hundred years," he said, "and in this time we have made considerable progress against tremendous odds. We have built a large number of primary and high schools for our own children, but we have done nothing similar for African people. It has been left to the European missionaries to provide education for them."

"I don't say we have done nothing at all. It is true that we have given donations to McCord's Hospital, but lots of Indian patients also go there for treatment. Indian businessmen have in the last few years given a few bursaries to African students, but

our community has done nothing big for this people who are worse off than ourselves."

Centenary Present

Mr. Naidoo said that while there was still great need for various types of betterment schemes for Indians, the need among Africans, especially for higher education, was greater. Instead therefore of thinking of a half dozen schemes requiring more than a quarter million pounds, it would be better to devote all the energies of the Indian community to giving a Centenary present to their African brothers. College will be better than bursaries," said Mr. Naidoo; "because that will help more students. And moreover thousands of Africans will come to know by seeing something concrete and tangible, that we Indians are not only out to make money from them."

Nehru Says U.S. Arms Are Being Used Against India

NEW DELHI, March 6.

MR. JAWAHARLAL NEHRU, the Indian Prime Minister, referring to United States Military Aid to Pakistan, said at a Press conference here today that American arms were being used by Pakistan in raids on India border Areas.

"I have no doubt that the American Govt has made it clear to Pakistan that they should not use Military aid against India, but the fact is that even in border raids United States arms are being used and we have found them."

He believed the United States Government had been informed of this. Mr. Nehru said the American Ambassador, Mr. Allenworth Bunker, had called at the Indian External Affairs Minister last night after yesterday's signing of a Bilateral Security Agreement between the United States and Pakistan.

Pakistan Denies Having U.S. Arms

Pakistan denied that she was using American Arms in border disputes.

A Foreign Ministry spokesman was commenting on a statement by Mr. Nehru, earlier in New Delhi that Pakistan forces were using such arms.

The spokesman described the statement as absolutely wrong.

A Foreign Ministry spokesman said today Pakistan would involve its new Defence Agreement with the United States "in the event of any aggression from any quarter, including India or Kashmir."

The agreement signed in Ankara last Thursday was designed to protect Pakistan from Communist aggression.

Library For Fordsburg

The Transvaal Indian Youth Congress has written a letter to the Johannesburg City Council expressing thanks for acceding to its request that a library be established in Fordsburg to cater for the needs of the non-European residents in the Fordsburg and Vrededorp area of Johannesburg.

This long wanted need is proving most successful and hundreds of young people avail themselves of the facilities provided.

Latest Gramophone Records Arrived

Mother India	6 Records	49/6
Pyasa	5 "	41/3
Dakh Kabira Roya	4 "	33/-
Abhimani	3 "	24/9
Janam-Janam Ki-Fere	5 "	41/-
Johny Walker	3 "	24/9
Ayodyapati	5 "	41/3

INDIA PRESS RECORDS

Talsidas	5 Records	50/-
Pehli Jhalak	6 "	60/-
Halaku	4 "	40/-
Bahaar	2 "	20/-
Sarwan Kumar (Drama)	2 "	20/-
Loose Numbers Babul Barsat and Badal		20/-

Packing, Postage
C.O.D. charges 7/6
Extra.

Obtainable at Our
Only Address:

**BHARAT MUSIC
SALOON AND
BOOKSELLERS,**
286 Grey Street,
DURBAN.

Non-Violence A Potent Weapon Against Racism

—LUTHER KING

THE Rev. Dr. Martin Luther King, American Negro leader, said in New Delhi recently that the struggle of oppressed people the world over against racial injustice should take the form of non-violent resistance.

"I believe firmly that the method of non-violent resistance is the most potent weapon available to an oppressed people in their fight for justice and equality whether in Africa or India," he said.

Dr. King, who was addressing a public meeting under the auspices of the Indian Council of World Affairs, spoke of the constructive and creative philosophy of non-violence, which he said he accepted as a way of life.

Dr. King said that there was a struggle both in the national and international spheres for racial justice on the part of people who had been exploited, dominated and humiliated for centuries. Racial injustice took the form of segregation on the national plane and of colonialism and imperialism on the international plane.

The real question now was how was the struggle for justice, freedom and human dignity to be waged. Some felt that the best way to meet the problem was somehow to adjust themselves to the conditions and rise above it.

Non-co-operation with evil is as much a moral obligation as co-operation with good. To accept the system of segregation and discrimination, colonialism or injustice in any form is to co-operate with that system. If anyone co-operated with that he was as much a party to its perpetration as the perpetrator himself.

The second method was violence. But violence, he believed, would bring about only temporary victory and not ultimate peace. It would also create more problems than it solved and one has to spend another century or so to wipe this out.

There was a third method, which oppressed people could use in their fight for racial justice. "It is a way of non-violent resistance with which the people of India were familiar."

Speaking of the various aspects of non-violent resistance, Dr. King said it was not a method of cowardice. The non-violent resister was as much opposed to evil as the violent resister but he used a higher method, a higher approach to the problem.

The aim of the non-violent fighter was not to defeat and humble his opponent but to win his friendship and understanding. He sought to defeat the evil system rather than the individual caught up in the system.

The conflict the world over was not between white and Negro or coloured people. The struggle today was between justice and injustice, between the forces of light and the forces of darkness.

NAT Professor Wants Equality In Education

PROFESSOR J. C. COETZEE, Rector of the University of Potchefstroom for Higher Christian Education, said in Stellenbosch that in advocating equal rights, prospects and power in academic education for non-Europeans in higher education, he was speaking in the interest of academic training, the country and peace.

He was giving the first of the 1959 series of public lectures of the University of Stellenbosch, and a capacity audience received this statement with acclamation.

He spoke from the point of view of somebody supporting apartheid and who was a "100 per cent. Nationalist" who supported authority in every way, but retained the right to put his own point of view, trusting that authority would respect it.

Members of the senate of the non-European universities should sit equally with the Europeans on the senate. "Those who do the teaching must have the control of the teaching"—Sapa-Reuter.

Earn the £2000 or more p.a. of a top business executive: Start spare time study in Accounting, Costing, Secretaryship, Building Societies, Municipal Services, Banking, as well as other high ranking positions, with The School of Accountancy, backed by 49 years successful educational service. Write today for the free book "The Direct Way to Success", Accountancy House, 134, Fox Street, P.O. Box 4592, Johannesburg, or at 8th Floor, Mansion House, 12, Field Street, P. O. Box 1865, Durban, Phone 24068.

Treason Suspects Write To West Indian Cricketers

THE visit of Frank Worrel's cricket team to South Africa continues to be a subject of controversy. The Congresses have joined in the protests against the W. Indian team. So also those on trial on allegations of treason. In a letter to Mr. Frank Worrel they say:

"We the undersigned accused persons in the Treason Trial now in progress in South Africa, coming from various parts of the country and from different walks of life, wholeheartedly associate ourselves with the South African Sports Association in appealing to you to cancel the proposed cricket tour of South Africa. We take this step after careful consideration. Together with the overwhelming majority of our countrymen we have nothing but great admiration for you and your teammates; we assure you that we are as anxious as the most enthusiastic cricketers to be able to welcome you to our country. But we feel that the time is not opportune, and it will definitely not be in the interest of our people nor of the

people of the West Indies if this tour should come about.

A. M. Kathrada, S. B. Lollan, Helen Joseph, Leon Levy, L. Massina, N. R. Mandela, P. Mathole, P. Maloa, J. Mollife, W. M. Sisulu, Gert Sibande, Enoch Tshunungwa, W. Z. Conco, W. Z. Wkwyal, Simon Tyiki J. Nkampeni, O. Mayekiso, F. Ntsangani, T. Tshume, P. Selepe, F. Adams, R. M. Resha, M. Moolla, B. Ndimba, Duma Nokwe, E. P. Moretsele, J. Nkadimeng, L. Ngoyi, P. Nene, S. P. Mkalipi.

Terrorist Leader's End In Malaya

British troops have killed Siu Mah, leader of Malaya's dwindling band of communist terrorists and head of the group which in 1951 ambushed and murdered the then British High Commissioner in Malaya, Sir Henry Gurney, it was announced in Kuala Lumpur on Monday.

The Cameron Highlands, Malaya's most popular hill resort, was on Sunday declared "white" or free of communist terrorists for the first time in almost eleven years.—Sapa-Reuter.

Kenya To Reconsider Stonehouse Case

Kenya Government spokesman said in Nairobi that the Government was reconsidering the permission given to Labour M.P. Mr. John Stonehouse to visit the colony's prisons and detention camps.

The spokesman said that when Mr. Stonehouse was originally told that the opportunity would be given to him to make the visits, the Government had the distinct impression that Mr. Stonehouse was visiting the colony purely in the capacity as a member of Parliament.—Sapa-Reuter.

DRY RED CHILLIES

Try Our Special "Mixgrade" No. 1 Dry Red Chillies at 4/6 per Bag of 33 lbs Gross Weight F.O.R. Brits

CASH WITH ORDER

(For samples, postage and packing 1/-)

MAARMANS (Pty) Ltd.

Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Gramophone Records MADE IN INDIA — AT HALF PRICE

4/6 EACH OR TWO FOR 8/3

Selected single numbers available from latest films.

Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.

Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-

Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.

MAIL ORDERS ACCEPTED —FREE PACKING
SELLING FAST.

Write for detail specification, gladly supplied on application.

NATIONAL RECORDS

18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

Newly Arrived 'Jaico' Books

Panch Tantra	6 0
He Who Rides A Tiger	4 0
The Vision Of India	4 0
Droll Stories	4 0
Among The Great	4 0
Light Of Asia	4 0
The National Culture Of India	4 0
Illustrated Technical Dictionary	7 6
The Wisdom Of India	7 6
The Wisdom Of China	7 6
G o d a n	6 0
Jataka Tales	6 0
Prophets And Saints	5 0
Make The Most Of Yourself	5 0
A Digit of Moon and The Draught of the Blue	2 6
The Substance Of A Dream	2 6
The Art Of Living	2 6
Tears And Laughter	2 6
Creatures Of Destiny	2 6
Rubaiyat Of Omar Khayyam	2 6
The Song Celestial	2 6

(Postage 6d. Extra)

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag.,
Durban, Natal.

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1 0
Selected Letters of Gandhiji	1 6
Public Finance	2 0
Eminent Americans	7 6
Bapu's Letters To Ashram Sisters	
—By Kaka Kalelkar	2 6
Gandhi Techniques in the Modern World	
—By Pyarelal	1 6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2 6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1 0
My Dear Child—Gandhiji	3 0
My Religion—Gandhiji	5 0
Story Of The Bible—S. K. George	8 6
Hindu Dharma	10 6
Key to Health—Gandhi	1 6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8 6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2 6
Bapu My Mother—Manubehn	1 6
Nature Cure	2 0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5 0
Gleanings—Mira	1 6
Selections from Gandhi—N. Bose	10 0
Bhoodan Yajna	2 0

Obtainable from:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

★

દ્રઢ ઇચ્છા શક્તી ગમે
તેવી વિટંબણામાંથી માર્ગ
દર્શન આપે છે.

—ગાંધીજી.

★

પુસ્તક ૫૭ મુ—અંક ૧૦

તી. ૧૩ માર્ચ, ૧૯૫૯.

છુટક નકલ પે. ૪

નહેરૂ શાંતિ પરિષદ બોલવવા માટે યોગ્ય છે

કેનીયા ગોરૂ પ્રભુત્વ ટકાવવા ફાફા મારે છે

કેનેડાના માલ પરદેશ પ્રધાન મી. લેસ્ટર પીયરસન જેઓ હાલમાં વિરોધ પક્ષના ધારાસભાના સભ્ય છે તેઓએ જણાવ્યું કે; પંડીત નહેરૂને ડુનીયાના સવાલોની ચર્ચા કરવા એક પરીષદ બોલાવવાનું આમંત્રણ અપાવવું જોઈએ.

તેઓ કેનેડીયન ધારાસભામાં પરદેશના સવાલ પર બોલતા હતાં. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે; “જે ઉચ્ચ કોટીની પરીષદ ભરવી જ હોય અને જે ભરવાની આજ ના સમયમાં જરૂર છે જ અને તે એવા કોઈ કે ભરવાની જરૂર છે કે જે એમાંથી એક પણ બાબતના વાતાવરણને બગાડે નહીં, મને એક જ દેશ અને એક જ માણસ જણાય છે કે જે આજના સમય માં આ કાર્ય કરી શકે. અને તે દેશ હોઈ અને તે માનવી નહેરૂ છે કે જેને આપણે આ મુશ્કેલી કરી શકીએ.”

વધુમાં પીયરસને કહ્યું; “જે હોઈના વડા પ્રધાનને કે જેનું ક્ષેત્ર આ દીશામાં છે તેમને સુચ ના કરશું તો વિરોધ નહીં ઉઠાવાય કારણ તેઓ બન્ને વર્ગ નો વિરોધ કરતા હોય છે અને તેથી જ તેઓ ઉચ્ચ કોટીની પરિષદ ભરી શકવા શકતી શાળી બનશે. આવી પરિષદ એમાં નો એક વર્ગ ભરશે તેના કરતા આ પરીષદ વધુ સફળ એમ હું માનું છું.”

નીવડવાનો વધુ સંભવ છે. એમને પૂર્ણ સત્તા આપવી જોઈએ અને તેઓજ નિર્ણય કરે કે તેમાં કોણ કોણ આવે અને આગ લે. કેવા પાયાપર અને કેવા કાર્યક્રમો પર પરીષદ રચવી એનો નિર્ણય પણ એમને કરવાની છુટ આપવી.”

મી. પીયરસન યુનાઈટેડ નેશન્સની જનરલ એસેમ્બલીના માલ પ્રમુખ છે અને શાંતિ પ્રચાર માટેના નોબલ પ્રાઇઝના વિજેતા છે. તેઓએ વધુમાં કહ્યું કે; “આપણે જેને આહું કાર્ય સોંપીએ એક ઘણી મોટી કસોટી અને મોટું માન છે કે જે બચવું વાદળ આપણા બધા ઉપર છવાયું છે તેને વીગેરવા આવી પરિષદ શકતી શાળી બનશે એમ હું માનું છું.”

નેરોબીના ગોરાઓએ “કેનીયા યુરોપીયન કોંગ્રેસ” નામની નવી સંસ્થા હાલમાં સ્થાપી છે. આ સંસ્થા સોલ્સબરીમાં સ્થપાયલી કોંગ્રેસ ના પાયા પરજ સ્થપાઈ છે કે જે યુરોપીયનોનું હિંત બળવવા પ્રયત્ન કરશે. કારણ નેરોબીના કેટલાક યુરોપીયનો એ સોલ્સબરી ના કોંગ્રેસી નેતાઓ સાથે વાટા ધાટો કરી આ સંસ્થા ઉભી કરી છે. નેરોબીના માલ મેયરે ગોરૂ પ્રભુત્વ ટકાવી રાખવા માટે ઈશારો કર્યો હતો અને તેને પરિણામે આ સંસ્થા અસ્તીત્વમાં આવી છે. આ સભામાં એમ પણ કહેવામાં આવ્યું હતું કે આકર કોન્ફરન્સને જવાબ આપવા આફ્રિકામાં યુરોપીયન કોન્ફરન્સ ભરાવવી જોઈએ.

માનવ સંસ્કૃતિનો વિકાસ ગાંધીજીને માર્ગે જ થઈ શકશે

ગાંધી નિવોલ્કન નિમિત્તે મુખ્યના સુદરા બાઇ હોલમાં મળેલી બહેર સભામાં પ્રવચન કરતાં પદ્મવિભુપણ શ્રી મગનવિહારી મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે ન્યારે હીરોશીમા પર અણબોમ્બ ફેંકાયો ત્યારે પુ. ગાંધીજીએ બવિધ બાબતું હતું કે દુનિયા પાસે આજે એ જ આમ છે: કાં તો અહિંસા અને કાં તો સર્વનાશ. આ બવિધવાણી આજે સારી પડતી જણાય છે. છેલ્લાં ત્રણચાર વર્ષમાં અંતરરાષ્ટ્રીય પરિસ્થિતિ એવી બનતી આવી છે કે અણુશક્તિએ એક ભયંકર ભય ઉભો કર્યો છે.” શ્રી મહેતાએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, “આપણા જ દેશના એક માનવીના હાથે ગાંધીજી જેવા મહાન પુરુષનો અંત આવ્યો એ આપણા માટે યરમની વાત છે. અમે-રીકામાં ગાંધીજી વિષે ખૂબ માન ને આદર જોવામાં આવે છે.”

આ સભા બુદાન સેવા કાર્યાલયના ઉપક્રમે પુ. શ્રી કેદારનાથજીના પ્રમુખપદે ચોન્વામાં આવી હતી. સભામાં સર્વેદિય પાત્રના આદોલનનું ઉદ્ઘાટન પણ કરવામાં આવ્યું હતું અને સર્વોદય પાત્રો વહેંચવામાં આવ્યાં હતાં. પ્રમુખસ્થાનેથી શ્રી કેદારનાથજીએ જણાવ્યું કે, માનવ સંસ્કૃતિ વિકસાવવા હોય તો, અને આપણે માનવ બનવું હોય તો આપણે ગાંધીજીએ ચોવિલા માર્ગે જવું જોઈએ.

આ ચળવળ માટે ટોમ મ્બોયા એ એક નીવેદન બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે; કેનીયા સરકાર માં આફ્રિકનો નો અવાજ વધુ પ્રમાણમાં હોવો જોઈએ એવી આફ્રિકનોની માગણીને ક્રીટીશ સંસ્થાન મંત્રી જે માન્ય રાખે તો તેનો સામનો કરવા કેનીયા ના કેટલાક યુરોપીયનો મધ્ય આફ્રિકન ફેડરેશનના વડા પ્રધાન સર રાય વેલેન્સ્કી સાથે સોદો કરવાની ખાનગી શુક્રતેગો કરી રહ્યાના ખબરો મળતા રહે છે.

આ ખબરો જ ખૂતાવે છે કે યુરોપીયન બુથના એક મોવડી ગ્રુપ કેટન ક્રીગ્સ જે તાજેતર માં મધ્ય આફ્રિકાની સુલાકાતે ગયા હતા તે આ માટેજ જયા હશે.

ધાનાની આઝાદીની ઉજવણી

ધાનાની બીજા આઝાદ દીનની ઉજવણી ત્રણ દીવસ સુધી કરવામાં આવી હતી. પ્રાર્થનાઓ, લોજન સમારંભો અને સંમેલનો તથા સંરઘસો યજ્ઞ હતાં. વડા પ્રધાને રેડીયો ભાષણમાં ગ્રંદેશો જનતાને આપ તો જણાવ્યું હતું કે; “આફ્રિકા કાંતીને માર્ગે ક્રય પર છે. અને મધે જ આઝાદીની કાંતીનું ઉત્થાન થયું છે અને જ્યાં સુધી સમસ્ત આફ્રિકા ખંડ આઝાદ નહીં થાય ત્યાં સુધી આપણે યાંત નહીં રહી શકીએ.”

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૩ માર્ચ, ૧૯૫૯.

સામ્રાજી કસોટી

આ મહીનાની આખરીમાં ડરબનમાં, સામ્રાજી કૅનક્રેન્સ ભરાવવાની છે. બનવાબેગ છે કે, કાળા ગોરાના પ્રશ્ન ના સવાલો પર આ કૅનક્રેન્સ અગત્યનો ભાગ ભજવે.

આ કૅનક્રેન્સ એવા વાતાવરણમાં ભરવામાં આવી રહી છે કે જ્યારે હાલયાકાલમાં સામે ઘણો વિરોધ જાગી રહ્યો છે, અને એવી નીતીની માંગણીઓ થઈ રહી છે કે બન્ને રંગના લોકો માટે સમાન હકો અને સમાન જીવન હોય. આમ છતાં ડો. ફરુખ્ઝેઈ તેા ચોખ્ખું જણાવી દીધું છે કે આવી નીતીનો તેઓ કોઈ દીવસ સ્વિકાર નહીં જ કરે અને સાથે સાથે એમ પણ એમને સ્પષ્ટ જણાવી દીધું છે કે તેઓ જે કંઈ કરે છે તે પોતાના જ લોકો અને સાથીઓના હિત માટે કરે છે.

આથી નીતી નેતીક ગણાય કે નહીં એનો તેઓ વિચાર કરવા ઈચ્છતા જ નથી, એમ સ્પષ્ટ જણાય છે.

ખીલ ખાલુ સામ્રા એવો દાવો કરે છે કે તેઓ રંગના સવાલનો ઉડો અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. પણ સામ્રાના દરવાજા ખીન-ગોરાઓ માટે બંધ હોવાને લીધે, આપણે આ દાવો બહુ મહત્વનો નજ ગણી શકીએ. અને તેથી એમ સમજવું ખોટું નજ ગણાય કે સામ્રા એ પણ નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીનાજ એક પણ છે. આ હાલતમાં એ સંભવીત છે કે તેઓ, નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીની જેમજ રંગભેદના સવાલનો ઉકેલ સોધવામાં યશસ્વી ન નીવડે.

તેમ છતાં એક વસ્તુ બનવા ભેગ છે કારણ કે સામ્રાની અંદર જ એવી વ્યક્તિઓ છે કે, જેઓ એ વસ્તુ સમજવા લાગ્યા છે કે, નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીની નીતી આપણા બધાને માટે વિનાશ નોતરનારી નીવડશે. આ રીતે જ સામ્રાની અંદરજ જે વિચારશ્રેણી ધરાવનારા સભ્યો અસ્તીત્વમાં હોય તેા એ આશાસ્પદ ખીના ગણાય. આ કારણ ડરબનમાં ભરાનારી કૅનક્રેન્સ વખતે આ જે વિચારો બહાર યશે અને એક ખીલ સાથે અથડાશે. અને તેથી પછી સામ્રા નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના એક ભાગનું પ્રતીનીધીત્વ ન ધરાવતા વધુ મહત્વના સ્થાનમાં આવશે. કહાય આ રીતે રંગના સવાલના ઉકેલમાં તે નવો માર્ગ શોધવામાં યશસ્વી બનશે કે જે નીતીથી બધા રંગના લોકોને સંતોષ થાય.

છતાં આપણે અતિ આશાવાદી બનવું યોગ્ય નથી. અભ્યાર સુધી તેા, સામ્રાના સભ્યોએ સત્ય અને અન્ય કરતાં, પોતાના રંગ અને કોમને વફાદાર રહેવું વધારે પસંદ કર્યું છે. જે ડરબનની કૅનક્રેન્સમાં એમની આ વિચારશ્રેણીમાં ફરક નહીં પડે, તેા એમાં એમનો જ નાશ વધુ પાસે તેઓ નોતરશે.

હોંદલું આકર્શણ

આ જે દક્ષિણ આફ્રિકાના હોંદલું એ કોમને પાસે પરદેશ બનાવવા પેસા છે, તેવા લોકોમાંથી પછા લોકો આપણી માતૃભૂમીના પ્રવાસે જઈ રહ્યા છે. જ્યારથી હોંદલું સ્વતંત્ર થયું છે ત્યારથી, આપણામાંથી વધુ હોંદલું પોતાના આપણાના દેશને ભેવાની ઇચ્છા સિદ્ધ કરે છે.

૧૦ વરસ પહેલા, દક્ષિણ આફ્રિકા થી હોંદલું જનારા હોંદલું દેશત ગુજરાતી તથા મુસ્લીમ વર્મના લોકો હતાં. પણ આ લોકો, અહીં ઇમીગ્રેશન થઈને ન હતાં આખ્યાં, તેથી માતૃભૂમી સાથે એમનો અંબંધ વધુ આઠો હતો. પણ ૧૯૪૭થી લખમગ ૫૦ની ઉપર ઇમીગ્રેશન હોંદલું

હોંદલું શ્રી આખ્યા છે. આના કારણે વધુ છે. એક જે કે તેમના પૂર્વ-જ્ઞેનો દેશ આને સ્વતંત્ર છે, અને તેથી તેમને એનો મર્ છે. રામ-કૃષ્ણ સેન્ટર અને હીવાઇન ઘાઇક સોસાયટીને લીધે આપણા લોકોમાં હોંદલું ધર્મ વિષે વધુ જાણના જામવાને લીધે પણ લોકો ધાર્મિક દ્રષ્ટીએ હોંદલું જવા ઇચ્છે છે. અને ત્રીજી કારણ એ કે, દક્ષિણ આફ્રિકાના ઇન્ડિયન હોંદલુંઓની આર્થિક સ્થિતિ આને સુધરી મઠ છે.

એક ઇંપતી જેઓ હાલજ હોંદલું પ્રવાસેથી પાછા ફર્યા છે, તેમનું કહેવું

છે કે વહેવામાં વહેલી તે તેઓ, શ્રી હોંદલું જવા ઇચ્છે છે. શ્રી. ડી. કે. નાઇકનું કહેવું છે કે, હજી હોંદલું વધુ સુધારાને સ્થાન હોવા છતાં આખ્યાં દસ વરસની અંદર, સરકાર પુરતી નિશાનો, અને ધરોની સમવડ કરી ચકશે. મીસીસ નાઇકનું કહેવું છે કે હોંદલુંમાં મંડકી તેા વણી છે, પણ આપણે હોંદલુંની ઉભતી સામે નબર નાખીએ તેા, આપણે ભેષ યકીયું કે આટલા હુકા સમયમાં આટલું સિદ્ધ કરવું સહેલું નથી. મંદોરોમાં વણી જ સ્વચ્છતા હોવ છે.

શતાબ્દીની ઉજવણી માટે એક નવી સુચના

ડરબનમાં બધા અઠવાડીયામાં શતાબ્દીની ઉજવણીની પરીપદમાં બાવણ કરતાં ડરબનના એક જાણીતા વેપારી, શ્રી. એ આર. નાઇકનું કહેવું હતું કે, “હાલ હોંદલું માટે યોજના એ ધડવાના વિચાર સુકી, આપણે આફ્રિકનો માટે એક મોટી પ્રોલેજ બંધવાની યોજના ધડવી જોઇએ. આપણે હોંદલું, લખમગ ૧૦૦ વરસ થી નાટાલમાં વસ્વા છીએ અને તે દરમીયાન, આપણે વણી સુશીલ્તોનો સામનો કરીને પણ યોજનાઓ ધડીને ઉભતી કરી છે. આપણે આપણા બાળકો માટે વણી સુભો અને હાઇ સુભો બંધી છે, પણ આપણે આફ્રિકનો માટે એવું કંઈ કર્યું નથી. જ્યારે અંગ્રેજ ભીશનરીઓએ તેમને માટે સુભો બંધી છે. હું એમ નથી કહેતો કે, આપણે

આફ્રિકનો માટે કંઈ કર્યું નથી કર્યું. આપણે પ્રોલેજ ડોરપીટલને મોટો ફાલો આપ્યો છે, તેમજ આફ્રિકન વિદ્યાર્થીઓ માટે પરસરીની પણ સમવડ કરી છે. તેમ છતાં આપણે મોટા પાયા ઉપર કંઈ જ નથી કર્યું. હોંદલું જામમાં હજી વધુ સુધારા એની જરૂર છે, તેમ છતાં માર્ક માનવું છે કે, આફ્રિકનો માટે શિદ્ધાણી સમવડ વણી જ જરૂર છે. જેટલા માટે જે આર જુદી નાની નાની યોજનાઓ ધડવાને વલ્લે, જે આપણી સમસ્ટ હોંદલું જામ, આફ્રિકનોની એક મોટી પ્રોલેજ બંધવા માટે ફાલો આપે તેા, શતાબ્દીની ઉજવણી નિમિત્તે તેઓને આ એક ભેટ આપી યકીયું. અને તેઓને આપણે સિદ્ધ કરી મતાવીશું કે, હોંદલું તેઓ દારો ફક્ત ધન જ નથી મેળવી લેતા.

આફ્રિકનો ભલે કેટોમેનરમાં જ રહ્યા

જાલ ઇન્ડિયન કેબ્રિસે એક નીવેદન બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે, સત્તાધીશે આફ્રિકનોને કેટોમેનરમાંથી ફર કરવા ઇચ્છે છે તે સામે અમે હોંદલુંએ અમારો સખત વિરોધ નેંધાવીએ છીએ. અમે ઇચ્છીએ છીએ કે તેઓ ભલે લાંજ રહેતાં. ડરબન સીટી કાઉન્સિલ આફ્રિકનોના ઇપડાઓ તેાડી રહી છે તે સામે આ વિરોધ નેંધાયો છે. કેબ્રિસે વધુમાં હોંદલું કોમવતી કેસીલને બાહોંધરી આપતાં જણાવ્યું છે કે; આફ્રિકનો માટે કાઉન્સિલ લ્યાં ધરો બંધશે તેા હોંદલું એ પોતાની જમીન આપશે. આ માંગણીના જવાબમાં કાઉન્સિલે કેટોમેનરમાંથી હોંદલું

અને આફ્રિકન બન્નેને કાઢી તે જગા સુરોપીયનો માટે વૃષ્ણ એરીયાલ એકટ સુજબ પસંદ કરી હતી. આથી ઇન્ડિયનોને પોતાની જમીન સસ્તામાં કાઢવી પડશે. આ હુટ સામે હોંદલું પોતાને સખત વિરોધ કરે છે. આફ્રિકન અને ઇન્ડિયન કેબ્રિસે બન્ને સંસ્થાઓ આ નિણયને સખત વિરોધ કરે છે અને કોઈ ને પણ તેમનાં ધરમાંથી કાઢવા તેઓ ઇચ્છતાં નથી. આથી આફ્રિકન અને ઇન્ડિયનો સંગઠીત થઈ આ જમીન ના માલિકી હકક સામે લડવા ઇચ્છે છે અને કોઈના પણ ધરો ની હુટ તે અલાવી નહીં છે. એમ અંત કેબ્રિસે જણાવે છે.

આફ્રિકાના હિંદીઓનું ભાવો

પેટ પુવલીંગમ

ગામી અઠવાડિયામાં જાપાન હેવાલો અનુસાર એમ જણાય છે કે ન્યાસાલેન્ડમાં અશાંતી હોવાને લીધે લગભગ ૩૦૦ હિંદીઓ ન્યાસાલેન્ડમાંથી ચાલ્યા ગયા છે. આ ખબર યુનીયનના હિંદીઓ અને વિચાર લોકો માટે બહુ જ મંજીર છે. એમ માનવામાં આવે છે કે જાનુ કારણ એ છે કે મી. લોનાકસ મોષ્ટે હાઉસ ઝોફ ડોમનકસ માં એમ જાહેર ક્યું હતું કે આફ્રિકાને એ જોવા પોટે ધરવે હોતો કે હિંદીઓ ગોરાઓ અને મધ્યમ વિચાર ધરાવનારા આફ્રિકાને કલ્પ કરવી. આ કમયે એ કહેવું યુરોપ છે કે આ વાતમાં કાંઈ સત્ય છે કે નહીં. પણ થોડો વખત પહેલા ડો. બાન્ડા કે જેઓ પોતાને આફ્રિકાનીરટ તરીકે કહેવાવે છે, એમને એક બાપલુમાં કહ્યું હતું કે તેઓ હિંદીઓને ન્યાસાલેન્ડ માંથી કાઢી મુકશે. આ બાપલુને ગોરા જાપાનેઝ બહુજ આગળ પડતી જાહેરાત આપી હતી. જેથી ડુનીયાને ખબર પડે કે હિંદીઓ આફ્રિકામાં પેટલા અપ્રિય છે. સાથે સાથે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે, થી નહેરૂની નજર આફ્રિકા ઉપર હોવાને લીધે ડો. બાન્ડાએ આજુ બાપલુ જાહેરમાં ક્યું હતું.

તેમ છતાં ડો. બાન્ડાએ આ વાતને ત્યાર બાદ કરેલા બાપલુમાં યોડી દરાવતા ચોખ્ખું કહ્યું હતું કે તેમને હિંદીઓ પ્રત્યે કોઈ પણ જાતના વેર હેર નથી. એમનું કહેવું હતું કે જે હિંદીઓ ન્યાસાલેન્ડને વહાદાર રહેશે અને આફ્રિકાને કરતા વધુ હોની માંજણી નહીં કરે તો એમને ખાત્રી છે કે હિંદીઓ પણ આ દેશના હીત માટે પોતાનો ફાળો આપી શકશે અને તેઓ આ દેશની સ્વતંત્રતા અને હો જોગવી શકશે. મી. બાન્ડાને યુરોપે તો એ વાતને ચદ્યે હતો કે હિંદીઓએ લેજસલેટીવ કાઉન્સિલની અંદર રાજનૈતિક સમાન હકની માંજણી કરી હતી.

ત્યાર બાદ એશીયન એસોસિએશન ના નેતા મી. સતાર સાકાની એ જાહેર ક્યું હતું કે તેઓ આફ્રિકાને કરતા વધુ હો નથી ધવ્છતાં. પણ સાથે સાથે એમને એ વખતે એમ જાહેર ન ક્યું કે એમ હિંદીઓ પોતાને ન્યાસાવાસી તરીકે પ્રથમ ગણી એ છીએ.

હાલ ડો. બાન્ડાની નીતી રપ્પ નથી અને એ કહેવું અમારે અસ્વીત નથી કે તેઓ ઠોખીવાદી છે. પણ આપણે એક શરૂઆત છીએ કે ડેનીયા

ના મી. ટોમ અમલોયા કે જેઓને હિંદીની રમૂતીઓ હવે તાજ છે તેઓ ઠોખીવાદી નથી. ટાન્ગાનીકામાં હિંદીઓ પ્રત્યે વધુ વેર હોવા છતાં ત્યાંના નેતા જુલીયસ નયરેરી હિંદીઓની વિરુદ્ધ નથી. યુઆન્ડામાં હિંદીઓ સામે ચળવળ ઉપાડવામાં આવી રહી છે. એ ચળવળ આફ્રિકન ભાવી વેપારીઓ કે જેઓ હિંદીઓ પાસેથી વેપાર લઇ લેવા ધવ્છે છે. એમની ઉશ્કેરણીનું પરીણામ છે.

આપણે એ સિવકાર્યું જાહેર કે ઇસ્ટ આફ્રિકામાં અને સેન્ટલ આફ્રિકન ફેડરેશનમાં હિંદીઓ પ્રત્યે બહુલા આફ્રિકાને વેરહેરની ભાવના ફેખાય છે. અને એમના દારા ખીળ આફ્રિકામાં પણ એ ભાવના પ્રસારે છે. આના કારણે રપ્પ છે. પહેલ વહેલા તો હિંદીઓનો મુખ્ય ધધો વેપારનો હોવા ને લીધે એમનું મુખ્ય ધધેય પૈસા બનાવવાનું છે. આ ઉપરાંત હિંદીઓની આર્થિક સ્થિતિ સારી હોવાને લીધે અને વધુ બચતર હોવાને લીધે તેઓ ગોરાઓ પાસેથી વધુ લાભો મેળવી શકે છે. જ્યારે આફ્રિકાને કાંઈજ નથી મળતું. ત્યાર પછી હિંદીઓ સમાન પ્રતિનિધિત્વ માંગવા મંડ્યા અને તેઓ પોતાની આવકનો મોટો ભાગ હિંદ મોકલતાં અને પોતાના સાહીત્ય અને ઇતિહાસની યોડી યોડી વાતો કરવા મંડ્યા. બહુલા આફ્રિકાને સ્થાળી વધારે વાંધા એ બાપતને હોતો કે હિંદીઓ એક પત્ર આફ્રિકામાં અને એક પત્ર હિંદમાં રાખતા હતાં.

૧૯૪૭માં મહાત્મા માંધીએ આફ્રિકન મોડોની હિંદીઓ પ્રત્યેની આ ભાવના કળી લીધી હતી. આફ્રિકાને માં જાણતી યજ રહી હતી અને જાગેલા આ લોકોને પોતાના પર પડેલી જાહેરો અમતી ન હતી. મહાત્માજી જાણતાં હતાં કે આ લોકો વધુ વખત આ જાહેરોમાં જકડાયેલા નહીં રહે. તેથી તેમને આફ્રિકાના હિંદીઓને સલાહ આપી. "તમારે આફ્રિકાને ઉત્તીમાં આડખીલી રૂપ ન બનવું. જે તમે આમ કરશો તો આફ્રિકામાં તમારે માટે ઉજવલ ભાવી નથી." પંડીત નહેરૂએ પણ એતવણી આપી હતી કે આપણે આફ્રિકાને તુકશાન કરી હો ન માંજવા એમને કહ્યું હતું કે હિંદીની સરકાર આફ્રિકામાં પ્રજાસત્તાક રાજ્ય રચાવવા માટે પોતાનાથી બનતી મદદ આપવા ધવ્છે છે. અને તેથી ત્યાં વારતા હિંદીઓએ આ ધધેયને મેળવવા માટે પોતાનાથી બનતી મદદ આપવી જોઈએ. એમને હિંદીઓને

આસ કહ્યું હતું કે, "તમારે પોતાને હિંદી તરીકે નહીં પણ આફ્રિકન તરીકે ગણવા."

પણ આ બધા ઉપદેશોને ન ગણ કરતા. મધ્ય અને પુર્વ આફ્રિકાના લોકો એ પોતાના સ્વાર્થ સાધ્યા અને તેથી આને તેમના પ્રત્યે આફ્રિકાને માનમાં વેરની ભાવનાઓ જાણ્યત મજ રહી છે. અને જે હિંદીઓ પોતે મુકરવાનો પ્રયત્ન નહીં કરે અને આફ્રિકાને પોતાની લડતમાં સાથ નહીં આપે તો એમને પોતાને માટેજ સાઈ નથી.

હાલ ધાનામાં અને સુદાનમાં હિંદીઓને સારા સારા હોલાઓ મળે છે. છેલ્લા થોડા મહીનાઓમાં દક્ષીણ આફ્રિકાના ધધા હિંદી શિક્ષકો ધાના ગયા છે અને અહીં કમાતા હતાં તેનાથી બેવડો પગાર કમાય છે. સુદાન ની સરકારની માંજણીથી હિંદી ત્યાર જાણીતા હિંદી જાહેરોને સુદાનના હાઇ કોર્ટ માટે મોકલાયા છે.

આફ્રિકાના ખંડના બાજુ ભાગે કરતા દક્ષીણ આફ્રિકાના હિંદીઓ આફ્રિકાને મીત્રતા મેળવવાના વધુ પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. ૧૯૪૯માં

ફક્કોથી આંખ છુટી મજ હતી કે આફ્રિકાને માનમાં હિંદીઓ પ્રત્યે એર આવી રહ્યું છે.

અહીંના હિંદીઓ સમજી ગયા છે કે એમનું ભાવી ગોરાઓના હાથમાં નથી, પણ આફ્રિકાને હાથમાં છે. અહીંની ઇન્ડીયન કોંગ્રેસ આફ્રિકન કોંગ્રેસ સાથે જળા મળાને કામ કરે છે. અને જેમ ચીફ લુકુલીએ કહ્યું છે કે આફ્રિકાને અર્થ એ છે કે કોઈ પણ રમતની વ્યકતી કે જે દક્ષીણ આફ્રિકાને પોતાનું ધર માને છે દક્ષીણ આફ્રિકાને વહાદાર છે અને એના હિત માટે પોતાથી બનતું કરે છે એ છે.

આજ હોવા છતાં સામાજિક રીતે હવે આપણી બે કામો વચ્ચે મળવા હળવાનું બહુ નથી બનતું. અને જ્યાર મુખી આફ્રિકાને અને હિંદીઓ એક ખીળને સમાન સમજી એક ખીળ સાથે જેસીને હળવા મળવા અને ખાવા પીવાની ભાવના નહીં રાખે ત્યાર મુખી ખરી મૈત્રી નહીં બંધાય. પહેલ વહેલા પમહું હિંદીઓએ બરવું બેઠાં. કારણ કે હિંદીઓએ પોતાનું આતીથ્ય આફ્રિકાને નથી બતાવ્યું.

અંતમાં દક્ષીણ આફ્રિકાના દરેક હિંદીએ મહાત્મા ગાંધીની સલાહ માદ રાખવાની જરૂર છે કે જે તેઓ ઉત્તી ના માર્ગમાં આડખીલી રૂપ બનશે તો આફ્રિકામાં એમનું ભાવી ઉજવલ નથીજ.

પ્રખ્યાત સંગીતજ્ઞ ઈલાયદાપણામાં ગાવાની ના પાડી

માર્ચ પીણતા લંડનને રોયલ ફેસ્ટીવલ હોલ સિટનના સંગીત સામ્રાટ જોહોની કેન્કર્થર્થ કે જેને ઈલાયદાપણા શી ભરેલા સાઉથ આફ્રિકામાં આવી ગાવાના આમંત્રણને અસ્વીકાર કર્યો હતો તેને સાંભળવા માનવ મેદની ઉમરી હતી.

અમેરીકાને પ્રખ્યાત સંગીતકાર ડી. લેમપાટ આસ હીને ટ્રીજુન ટ્રાયલના ફંડમાં નાણા બેગા કરવા રખાવલા આ સમારંભમાં ગાવા આજ્યે હતો.

આ મેળાવડો કીથવન એક્સન સંસ્થા તરફથી ખાસ ગોહવાયો હતો કે જેને ટ્રીઝન ફેસ માટે ૧૦૦,૦૦૦ ઉપરાવવા અપીલ કરી છે.

ભીત પત્રો પર લખાયુ હતું કે "અન્યાયના ભોગ બનેલા દક્ષીણ આફ્રિકાવાસીઓને મદદ કરો."

"તેમના કુટુંબીઓને મદદ કરો."

"ડુનીયાની વિવેક છુટી હોડમાં મુકાઇ છે અને જાનંત રાખો."

આવા પોસ્ટલો રાખવામાં આવ્યા હતા. આ સમારંભની જાહેર ખબરો પર સિટનની ધારાસભાના લીયરલ પક્ષના મંત્રો અતે ખીળ જાણીતા અદર્યોતી સહીઓ હતી.

આફ્રો એશીયન પરીપદ

થેરો ખાતે ૩૪ દેશોની આફ્રો-એશીયન યુવક પરીપદે ડેનીયાને કેસે યુને સમક્ષ લઇ જવા માંજણી કરી છે. આ ઉપરાંત જે નેતાઓની ધર-પકડ યજ છે તેમના છુટકારાની પણ માંજણી કરવામાં આવી હતી. પરીપદે શાહીવાદ લશ્કરી કરારો અને પરદેશી લશ્કરી મથકો આફ્રિકામાં રાખવામાં આવે છે તેને વખોડી કાઢવા હતાં. અને તટસ્થ નીતી રાખવા અરજ કરી હતી.

પરિપદે તદુપરાંત તમામ દેશોમાંથી વિદેશી લશ્કરી રજોને પાછાં ખેંચી લેવાની વાતને ટેકા આપી ઠંડા યુદ્ધની નીતીને વિરોધ કરી આક્રમક લશ્કરી જોડાય તથા જુદા રમનાની નીતીને પણ વિરોધ કર્યો હતો.

ગાંધીને માર્ગે ન્કુમારને ધાનાને સ્વતંત્ર કચુ

આફ્રિકામાં 'ગ્રાન્ડ ટ્રાસ્ટ' નામે ઝોળખાતો પ્રદેશ ૨૦૦ વર્ષથી બ્રિટનની તબક્કાવારી નીચે હતો. ૧૮૪૩ ચોરસ માઇલનો આ પ્રદેશ છે. કોઇને કલ્પના ન હતી કે આ પરાધીન પ્રદેશ ૬-૩-૫૭ ને દિવસે સ્વતંત્રતા મેળવી શકે. સ્વતંત્ર થયા પછી આ પ્રદેશ સ્વતંત્ર ધાના રાજ્ય તરીકે ઝોળખાય છે. ન્કુમાર સ્વતંત્ર ધાના પ્રદેશનો મુખ્ય પ્રધાન છે. કારણ કે એમણે જ ગાંધીજી ના માર્ગે એ પ્રદેશની સ્વતંત્રતાની લડત શરૂ કરેલી અને છેવટે એમાં વિજય મેળવેલો. એમની ઉંમર ૫૦ વર્ષની છે. સોની કુટુંબમાં એમનો જન્મ થયો. પ્રાથમિક કેળવણી પોતાના દેશમાં મેળવી અમેરિકા ન્કુમારને ઇચ્છ્ય શિક્ષણ મેળવ્યું. એમના અમેરિકાના નિવાસનાં ૬૩ વર્ષ દરમ્યાન એમણે નિશ્ચય કરી લીધો કે મારા પ્રદેશને મારે સ્વતંત્ર કરવો. આની ગેરચા એમને અમેરિકા માંથી જ મળી.

થોડાં વર્ષ એમને ઇંગ્લંડમાં રહ્યા. ત્યાં રહી એમણે આફ્રિકાની રાજકીય ચળવળમાં ખુબ રસ લેવા માંડ્યો. એમના સાથીઓમાં એ પ્રિય યુવક પડ્યા. પોતાના પ્રદેશમાં પહેલેથી એટલે થોડા જ વખતમાં ત્યાંના મુખ્ય રાજકીય પક્ષના એક મુખ્ય કાર્યકર્તા થઈ ગયા. એમની પ્રતિભા અને એમની શક્તિ જોઈ તે વખતના એક નેતાએ જણાવ્યું કે, "આપણા દેશને સ્વતંત્ર કરવાની પ્રતિજ્ઞા પાલન કરવા માં બધા જ નેતાઓ નિષ્ફળ જશે તોપણ ન્કુમાર કદી નિષ્ફળ નથી જવા ના."

આ આઝાદી સાચી પડી. રાજકીય પક્ષના એ કાર્યકર્તા હતા. તેની પ્રવૃત્તિ એમાં જનતાને સંપર્ક બહુ નહોતો હતો. લોકનેતા થવાને નિમોણુ થયેલા ન્કુમારે એ પક્ષ છોડી દીધો. અને લોકપક્ષની સ્થાપના કરી આ પક્ષના નેતા તરીકે તેમણે સીધી લડતની ઝુંબેશ શરૂ કરી. ગાંધીજી અને જવાહરલાલની અસર હેઠળ એ આવેલા એટલે સીધી લડતમાં ન્કુમારે અહીંસાનો માર્ગ રચીકાવ્યો. ૧૯૫૦માં એમણે સીધી લડત શરૂ કરી. તે વખતે તે વખતના સંરચાન મંત્રીએ કટાક્ષ કરેલો કે

સીધી લડત નિષ્ફળ જશે. દકીકત એથી ઉલટી બની. લડતને પરિણામે ૩ વર્ષની જેલ ન્કુમારને મળી. બીજા સાથીઓ પણ સળિયા પાછળ ધકેલાયા. ૧૯૫૧માં ત્યાં ચુંટણીનો સમય આવી પહેલ્યો. ન્કુમારે જેલમાં રહી ચુંટણીમાં ઝંપલાવ્યું. એમના લોકપક્ષને અસાધારણ વિજય મળ્યો. ૩૫માંથી ૩૫ જગ્યા એમના પક્ષે કબજે કરી. ન્કુમારે ૨૩૧૨માંથી ૨૨૭૮૦ મત મળ્યા.

ગવર્નરે ન્કુમારને નેતા તરીકે સ્વીકાર્યાં. થોડા જ વખતમાં એમને વડા પ્રધાનનો હોદ્દો આપ્યો.

ન્કુમારે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતાની લડત હવે લોકશાહી હમે ચાલુ રાખી. પ્રજા એમની સાથે હતી એટલે આખરે ૧૯૫૭ના માર્ચમાં અંગ્રેજ સરકારે 'ગ્રાન્ડ ટ્રાસ્ટ' પ્રદેશને સ્વતંત્ર જાહેર કર્યો.

ન્કુમાર આને સ્વતંત્ર ધાના પ્રદેશ ના વડા પ્રધાન છે. હવે એ આફ્રિકા ને સ્વતંત્ર કરવા માટે મથી રહ્યા છે. હમણાં જ ન્કુમાર ભારતની યુવાકવિતે આવી ગયા."

સંપા દિલ્હી યુશ બ. દીવાનજી —લોકજીવનમાંથી.

સંતોષ માનવો પડશે. અને સત્તાધીશ ની કૃપા અથવા અવકાશ પર છાવું પડશે. અને જો તમે આ દેશના નાગરીક છો એમ માનતા હોય તો તમારા દેશની આઝાદી માટે ખુબાર થવા અને કુરબાની આપવા તમારાર યત્ન જોઈશે.

તમારે તમને આફ્રિકન કહેવાવવા જોઈશે. અને બધા સાથે સંગઠીત થઈ તમારા બામનું કાર્ય—આ દેશના ઉત્થાન માટેનું—કરવું જોઈશે. નહીં તો તમે નાકામક નાગરીક બન્યાશો.

પંડીત જવાહરલાલજીએ કુંક યુવત પર લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે :

"હીંદના જે વતનીઓ પેલી-દર પેલીથી બીજા દેશોમાં જમને વસેલા હોય તેમણે એક વાત નક્કી કરી લેવી જોઈએ કે, તે ભારતના નાગરીક રહેવા માગે છે કે, એ બીજા દેશના નાગરીક બનવા માગે છે. એ વાતના લાલાલાલ તેમણે વિચારી લેવા જોઈએ. જે દેશમાં હીંદીઓ વસવાટ કરવા ગયા હોય તેના નાગરીક તરીકેના લાલ તેમને ન મળતા હોય તો તેમણે એ દેશનું નાગરીકપદ મેળવી લેવું જોઈએ, કારણ કે જે ભુમીમાં

તેઓ વસતા હોય ત્યાં પરદેશી તરીકે રહેવાની ક્ષતાં એ દેશના નાગરીક તરીકે રહેવામાં જ તેમને લાલ થશે. પણ જો પારકા યુલકમાં તેઓ હીંદીઓ તરીકે રહેવા માગતા હશે તો ત્યાની સરકાર તેમને ભારત પાછાં પણ ઓકલી શકશે. યુલકોમાં, ભારત

ધરમાં કેમ બનાવી. ટંકાડવા લાયક સુકાભ. 'અનને મોષ' સ્વ. કાશ્મીર-લાલ મશરુવાળા કૃત. સુદર જાડા કામળ પર એ રંગમાં છપાયું છે. બાવ રૂકત થી. ૧-૦ પોસ્ટેલ ૩ પેની. આ જોશીસેથી મળશે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

માં સુદા, વિદેશીઓ આવીને મોટી સંખ્યામાં અરોં જમાવે તે કોઇને ગમતું નથી. પરદેશમાં વસતા હીંદીઓ ભારતનું નાગરીક પદ પણ જાળવી રાખે અને એક બીજા દેશનું નાગરીકપદ પણ મેળવે—એ બે વાત બને નહિ."

જવાહરલાલજીની આ વાત પર આપણે વિચારવું ઘટે છે.

બીન-ગોરાઓમાં એકતા :—લુલુલી

જો દાનીસખર્ગમાં ભરાયલી ટ્રાંસવાલ હીંદી કોંગ્રેસની ગ્રુપ ઝીરીમાજ પરીપદમાં સીક લુલુલી કે નેઓ આફ્રિકન કોંગ્રેસના પ્રમુખ છે તેઓએ જણાવ્યું હતું કે, "અને આફ્રિકનો તમારી સાથે સમાન કુરબાના ભાગી છીએ. હું ઇચ્છું છું કે તે આપણને ખરા સાથીદારો બનાવવામાં ભાગ ભજવશે. ઇશ્વરની કૃપા છે કે આપણે આપણા જુદગીઓને તીરકારતા નથી. જે કે આપણું વળણ તે તરફનું છે. છતાં મને આનંદ થાય છે કે કોંગ્રેસના નેતાઓ હજુ પણ એમજ કહે છે કે તીરકારો નહીં.

આપણાથી બધુ બનવું કરી સમ-બવવાનો પ્રયત્ન કરો. પણ બ્યારે સમુદનો પ્રશ હોમો યાપ છે ત્યારે સમગ્રની નથી ચકાવું, જેમ કે આને સરકારને, પણ ત્યારે પણ ધારાસભાના વધારે અન્યાયી કુરબાની આપણે ભડકવાની જરૂર નથી.

બ્યારે સીક આફ્રિકનો માટે જે નવા કાવલાઓ થયા છે તે વિશે સમજવતાં હતાં ત્યારે વચ્ચેજ એક ઝુલુ ગીત આવા મંડ્યા હતાં. ચિદે કહ્યું. "હું

સારો માનવો નથી પણ મારે, જેનો અર્થજ તમને કહેવો છે.

"આપણે આફ્રિકનો કયા હઈએ. આપણે અહીં તહી ફેકાઇએ છીએ. આપણને કયામ શાસ લેવાને આસરો નથી.

ખરેજ આપણે મુરોલીમાં છીએ. તમે આનો અર્થ સમજાવો અને આફ્રિકનોની સ્વીતી પણ સમજાવો.

એલન પેટન

મી. પેટને કહ્યું "હું જાણું છું કે બધાનેજ પોતાની ઇચ્છા મુજબ રહેવું અને મને પણ તેમજ અને અને તેથી આપણે આ કાવલા નથી ઇચ્છતાં. જે એકવાર ડરખતમાં જણાવ્યું હતું કે ગ્રુપ ઝીરીમાજ એકટ "એલેક મીબ્યા" કાળા નાગ જેવો છે. વાતો તમે એનાથી દુર રહો યા એને મારી નાખો પણ ઇશ્વરને ખાતર જેની સાથે રમત ન રમે. મેં બ્યારે એમ જણાવ્યું ત્યારે એક હીંદી લેખકે, વિરોધ કર્યો હતો અને લખ્યું હતું કે તમે કાળા નામને અન્યાય કરો છો. કારણ તે ખિસ્તી હોવાનો દાવો નથી કરતો.

આપણે કયાંના નાગરીક છીએ ?

આ દેશમાં આપણે ધણા વર્ષોથી વસીએ છીએ. ધણા એવા છે કે જેઓને હીંદ સાયનો સંબંધ સાવ ઘટી ગયો છે. પણ બીજા કેટલાક એવા છે કે જેઓએ હીંદ સાયનો સંબંધ જાળવી રાખ્યો છે. આને પ્રશ્ન એ હોમો યાપ છે કે, આપણને આ દેશમાં ન્યાય નથી મળતો અને નથી આપણને પાયાના નાગરીક હોવા પણ મળતાં. આ મેળવવા માટે આપણે કાંઈક કરવું જોઈએ એમ પ્રવચન માન છે. છતાં કોણે કરવું? અને કેમ કરવું? એ માટે બધાજ શીયાંલ છીએ. કાંઈક એવી આપણી મનવતા છે કે સારા નેતાને અભાવે આપણે કાંઈજ કરી નથી શકતા.

અને તેથી આપણે આપણા વેપારમાં રચ્યા પચ્યા છીએ. બ્યારે આપણા અજવા ઇપર સીધી અસર થશે ત્યારે જોઈએ ત્યાં સુધી કુતરાની જેમ ટુકડો નખાય છે પછી ભલે ગમે તેવો તો પણ તે ખાખને આપણી પુછડી પટ-પટાવયું અને આ દેશમાં પડ્યા રહીશું

આને એવો સમય આવ્યો છે કે બ્યારે આપણે આપણા મન સાથે નક્કી કરી એક નિશીત નિર્ણય લેવો જોઈએ. તે નિર્ણય એ કે આપણે કયાંના નાગરીક છીએ? જો આપણે હીંદના નાગરીક રહેવાનું પસંદ કરતાં હોઈએ તો આ દેશમાં પરદેશીના હોમો તમને મળશે અને તેનાથી તમારે

સ મા ચાર સંગ્રહ

—ડરબનના મધ્ય ભાગમાં જ્યાં દોઢી એની વસ્તી છે ત્યાં નવા ઘરો બાંધવાની પરવાનગી ન આપાય એમ સીટી ઇન્જીનીયરે જણાવ્યું છે. નહીં તો ત્યાંની વસ્તી ડુંક સુદતમાં ઘણી વધી જવાનો ભય જણાવ્યો હતો.

—ડરબનના યુનીવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓએ ડી.બી.એ.ના અંત કરનારા મેળાવડામાં જે ધલાવદાપણું રખાય છે તેનો વિરોધ કરવા, અને એસમારબનો બાવકાર કરવા વિચારણા અંગે એક વિદ્યાર્થી સભા બોલાવી હતી. આમાં કેટલાકે તેને કહેવું એમ હતું કે જ્યાં પીન-ગોરાઓમાં પણ ધલાવદાપણું રખાય છે ત્યાં ગોરાઓ રાખે તેનો વિરોધ કરવામાં શું અર્થ?

—માર્ચ ૩૧મીના સાથાની પરીષદ ડરબનમાં ભરાવવાની છે. આ એક ઇતીહાસીક બનાવ થશે. આ પરીષદમાં સાથામાં જે જે પક્ષો પડ્યા છે તેમાંથી કયા પક્ષ તરફ તે ટળશે એ ઘણું મહત્વનું છે. કદાચ વડા પ્રધાન દુરબુઆની પણ કસોટી આ પરીષદમાં થશે.

—નેહાનીસબમના ફોર્સિબર્ અને પ્રિડીપર્માં એક દોઢીએ માટે બાપ્તિસ્ટી બોલવામાં આવશે એમ ટ્રાન્સવાલ ઇન્ડિયન યુથ કોંગ્રેસની માંમણીના જવાબમાં સીટી કાઉન્સિલે જણાવ્યું છે.

—જોબર્મના એક વકીલને ગોળા વાગી મરણુ નિપળ્યું છે પણ તેની પાછળ જે ગુપ્તતા છે તે એ છે કે તેઓ એક બોયરમાં મરણુ પામેલા મળ્યા હતા. એ બોયરમાં કોઇ અર્થ હોય ત્યાં આપણું હોય એમ નથી જણાવતું અને નથી એ બોયરમાં પીરોલ. છુપી પોલીસ આ ગુન્હો શોધવા પ્રયત્ન મથી રહી છે.

—એક શાળામાંથી બીજી શાળામાં દાખલ થવા ઇચ્છતાં વિદ્યાર્થીઓને ખનાવટી સર્ટિફિકેટો કરી આપનાર એક ટોળકી સુંબહની છુપી પોલીસે ગીરદ તાર કરી ત્યાર પછી તેમાં જુમ્પ મદદ કરતાં એક શાળાના પ્રીન્સીપલ યુની-લાલ દલપતરામ જોશીની પણ ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

—દેશ દ્રોહના ગુન્હા સર જેમના પર જોબર્મમાં કેસ ચાલી રહ્યો છે તેઓ એ એક નિવેદન બહાર પાડી સાહિય આફ્રિકામાં પરદેશથી આવતા ક્રિકેટરોને ધલાવદાપણાના વિરોધ ખાતર ન આવવા અરજ કરી છે. એમાં ત્રીસ સહીઓ બધી કોંગોની છે.

—ગ્રેન્ડેરુમ યુનીવર્સિટીના પ્રોફેસર મી. કોષ્ટકીએ જણાવ્યું હતું કે, પીન-ગોરા અને ગોરા માટે મેળવણી

ના ક્ષેત્રમાં સમાનતાનું ધોરણ રખાવવું જોઈએ. એથી જ દેશમાં શાંતિ અને આખાદી થશે.

—સુરતનો બ્યોલ્સના યુનને આરોપ તેના પત્ની દીનકર ભીમભાઈ દેશાઈ પર મુકવામાં આવ્યો હતો. કેસ ઘણો લાંબો ચાલ્યો. અંતે તા. ૨૭મીના સુકાદો આપતા જને દીનકરને ગુન્હેમાર ઠરાવ્યો છે. દીનકર એન્જીનીયરીંગનો એન્જીન્યુઅર છે અને જીવાન છે. એ જોતા જને જન્મ દીપની સળ કરી છે.

—સુરતની કાકડાપાર નહેર તે અધુરી હોવાથી વધુ રકમ ખર્ચો પુર્ણ કરવાનું સરકારે નક્કી કર્યું છે.

—મથુરેથી મામમાં સરકાર તરફથી એક પ્રસૂતીગૃહ ૨૩૫૦૦ને ખર્ચે ચલુવામાં આવનાર છે.

—નવસારીમાં વિજ્ઞાથી દારૂની ભટ્ટી ચલાવી ગેર કાયદે દારૂ બનાવવા માટે રૂતમજી ભરડાની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. તેઓએ ઘર નીચે બોયર્ બનાવી તેમાં છુપી રીતે આ ભટ્ટી રાખી હતી જે ૧૦ કલાકની તપાસ બાદ પોલીસને વિજ્ઞાનો તાર શોધતા મળી હતી.

—પારડી પાસે રેયોનનું નવું કારખાનું સ્થાપવાની બાટાઘાટો ચાલે છે.

—૩૦મી જાન્યુવારીના સુતાંજલી અર્પવાનું ૧૯૫૧થી નક્કી કર્યું હતું. દર સાલ માંધી મેળો ભરાય છે અને તેમાં સુતાંજલી અર્પાય છે. ૧૯૫૧માં ૪૮૬૦૮ લટ સુતર અર્પણ થયું હતું તે ૧૯૫૮માં ૭૩૨૨૧૬ સુધી પહોંચ્યું છે.

—એક વખતના દુકરાણી શ્રીમતી ધન કુંવરયા તખતસિંહજીએ એક શીવવાત મથીન વસાવી ઘરમાં ઘરમાં થોડું શીવણુ કામ કરી પોતાના મોબાની મપોદામાં રહી જે નાજા મેળવે છે તે વિનોબાજીને ગરીબ ભાઈ બેનેને મદદ રૂપ અર્પણ કરવાનો નિર્ધાર કર્યો હતો. પરંતુ હવે તા. ૩૧ ૧૫૧ રૂપિયા તેઓએ એકત્યા હતા.

—જે પંચ વર્ષીય યોજનાઓ પુરી કરી ભારત હવે ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજનાની તૃતીયામાં પડ્યું છે. આમાં મુખ્ય ધ્યેય ખેતીને આપાદ કરવાનું રહેશે.

—બ્રિટીશ પાર્લામેન્ટના એક સભ્ય મી. જોહન સ્ટોન ડાઉસ જેઓ સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ડેવલપમેન્ટની મુલાકાતે આવ્યા હતાં તેમણે આફ્રિકન કોંગ્રેસ સામે કરેલા બાવણને પરિણામે નો. રોડે-સીયાની સરકારે વિમાની મથકથી તેમને પકડ્યા હતા. તેઓને ખોળ વિમાન મારફતે સીમા દેશ નિકાળ કરવામાં આવ્યા હતાં.

—એક સાત વર્ષના બાળક સાથે પાક ઠરેલી દોઢીની કાર જોબર્મમાંથી આવ્યો થઈ ગઈ છે.

—ગુજરાતનો પ્રવાસ પૂર્ણ કરી વિનો-બાજી હવે રાજસ્થાનમાં થઈ પંજાબમાં ૧લી એપ્રિમે પ્રવેશવાના છે. ગુજરાત માં તેઓને ૧૧૨ શાંતિ સૈનિકો, ૧૦૨ ગ્રામ્યદાનો, ૧૩ વિશ્વ મંદીરો મળ્યા હતાં. રાજસ્થાનમાંથી વિનોબાજીને ૭૬ ગ્રામ્યદાન મળ્યા છે. તે ઉપરાંત જે મામના લોકોએ દારૂ ન પીવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.

—લંડનના હલ્લના નિષ્ણાટ ડો. ફ્રેડરીક જેમ્સન એક ટુકડી સાથે હિમાલયની ૧૦૦૦૦ ફુટની ઉંચાઈએ ચઢી પર્વતો શોધણી હલ્લ પર શું અસર થાય છે તેનો અભ્યાસ કરે છે.

—આબના અથ્થુ યુમમાં જે માંધીજી જીવતાં હોત તો તેઓ જરૂર જાનો ઉકેલ શોધી કાઢીક ચમત્કાર ફુનીયાને દેખાડત. એમ રાષ્ટ્રપતિ રાજેન્દ્રપ્રસાદ માને છે. એમ તેઓએ એક સભામાં જણાવ્યું હતું.

—ડ્યુક ઓફ એડીનબરો પાકીસ્તાનની મુલાકાતે ગયા હતા. ત્યારે લાહોરમાં થોડાની રેસમાં તેમણે પાક પ્રમુખ મેજર જનરલ અયુબખાન સાથે દાબરી આપી હતી. રેસ પુરી થયા બાદ પાક પ્રમુખે આજબર અને ઇકબાલ નામના બે થોડા ના. ડ્યુકને જેટ આપ્યા હતા તયાં સુલતાન નામનો થોડો પાક પ્રમુખે પોતાની તરફથી ના. સાનાસીને એક મોટા મેળાવડા સમક્ષ જેટ આપ્યો હતો.

—લગભગ ૩૨ વર્ષના ગાળા પછી ભારતની કોંગ્રેસનું સુકાન એક મહિલાના હાથમાં જઈ રહ્યું છે. તેમના અગ્રણી ત્રણ મહિલા કોંગ્રેસ પ્રમુખો હતાં અને તેમનાં નામ શ્રીમતી એની ખીસેન્ટ શ્રીમતી સરોજીની નાયકુ અને શ્રીમતી નીલી સેનચુરતા હતાં. અને આ મહિલાઓમાં શ્રીમતી ઇન્દીરા માંધીની વધ નાનામાં નાની છે. શ્રીમતી એની ખીસેન્ટ ૧૯૧૭માં, સરોજીની નાયકુ ૧૯૨૫માં અને શ્રીમતી નીલી સેનચુરતા ૧૯૩૩માં કોંગ્રેસ પ્રમુખ હતાં.

—૯૫૧થી ૧૯૫૮ના માર્ચ સુધી ભારતની સરકારે નહેર યોજનાઓ દારા ૧૧૨ લાખ એકર જમીનને પાણી પુર પાડ્યું છે.

—ગુજરાતમાં સહકારી ખેતીના અભેશ માંડના ધંધુકાના ખેતુઓને પહેલ કરી છે.

—પાકીસ્તાન અને અમેરીકા વચ્ચે લશ્કરી કરારો થયા તેથી દોઢી બંને સભાઓમાં ઘણો ઉછાળો આવ્યો હતો. વડા પ્રધાને સભાને ખાતરી આપી હતી કે તેઓ અમેરીકાના એલચીને આ બારામાં પુછી સભાને જણાવશે. આ કરારો પર તા. ૬-૩-૫૯ના બંને પક્ષના પ્રતિનિધીઓએ સહીઓ કરી હતી.

—બ્રિટીશ લશ્કરે મલાયાના કોમ્યુનિસ્ટ નેતા રહ્યુમાને તા. ૯-૩-૫૯ના મારી નાખ્યો છે. અને મલાયાને ૧૧ વર્ષો બાદ સ્વતંત્ર અને કોમ્યુનીઝમથી સુકત બહેર કરાવ્યું છે.

—ધાનામાં જાન્યુવારી ૫ થી ૯ સુધી એક મેળવણીના પુરતોનું સાંથી પ્રથમ પ્રદર્શન ભરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૨૦૦૦ પ્રેક્ષકો એ ભાગ લીધો હતો.

—ભારતના પ્રધાને પાકીસ્તાન પર અમેરીકન શસ્ત્રોનો ઉપયોગ દોઢી સરહદ પર કરવાનો મુકેલા આરોપ પાકીસ્તાનની સરકાર ના કબુલ કરે છે. અને જે લશ્કરી કરાર પાકીસ્તાન અને અમેરીકા વચ્ચે થયા છે તે કોમ્યુ-નીસ્ટોના હુમલા સામે પાકીસ્તાનને રક્ષણ આપવા માટે છે.

કેટલુકે જાણવા જોગ

—રશીયાના એક ટ્રેકટર ફાયવરે આપ મેજે ચાલતું ટ્રેકટર શોધ્યું છે. આ મંત્રને ૫-૧૦ મીનીટ ચલાવવા પછી તે આપ મેજે ચાલવા કરે છે કોઇ માણસની તેને જરૂર નથી રહેતી. આવા ટ્રેકટરો રશીયા હવે બહોળા પ્રમાણમાં ઉત્પન્ન કરશે.

—રશીયાના વિદ્યાનીકોએ દોઢીમાં એક શોધ કરી નવી જાતનો ઢોરનો ચારો શોધ્યો છે. પાણી ન્યાં ભરાય છે ત્યાં એ સહેલાઈથી ચાપ છે. તેમનું કહેવું છે કે, જે આ પાણીમાં થોડું રસાયણ ઉમેરવામાં આવે તો ઢોરો માટે આ ઘણો જ સારો ખોરાક થોડી કોમતે મળી શકે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ જાતનાં નાચલન, રેશમી તેમજ સુવરાહ કાપડ, ઓઝો બાજકો અને પુરૂષો માટે ભિન્ન જાતનાં ઉલ્લ નર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ માટે—જુડીક, બીબ્સ, બ્યેન્કેટસ, શોલ્સ; તેપકોન્સ વિગેરે.

હરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ.

૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે રોસ્પલીરટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાકા લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

શ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

ચુકકીપર, યુસાફરી, વીમાનાં અને જવરજ એજન્ટ

ઈન્ડિયાન અવર ઇન્ડીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અવર જીમીન માટે યુસાફરી કરવા ઘેર ભાંડાં અમારી મારફતે પુર્જોગ કરો.

ઈન્ડો, આગ, ચોરી, ફલ્લક, બહુમાત, પ્યેટબાસ, વિગેરેના વીમા અમે હવેશની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરચનલ ટેક્સ, દિસાલના ચોખડા લખાવવા રેવન્યુ ઈન્વીસ્ટમેન્ટ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ ગ્યુન્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન 'એફ' ઓરફીયા અને ચોક્કાપર ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબોધ, લીલી અબોધ, રતાળ અને સુરણની ગ્રોસમ માલુ છે. આલુ પેની ૮ રતલ, લસણુ શી. ૧-૩ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન જાનર બાન, પોસ્ટેલ બ્લુડ. બારકોટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રકવેર બારકોટ શી. ૧૬-૬ ૩૩૫.

રોડસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીબન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરવઠા પ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ મ્લાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલજીબન સુટ, ટાઈર્નીબજીબન સુટ, વોર્કશીપ, ટર્ફસીબ એસ્ટ, સાઈકલ બોર્ડ ઓફીસ ટેસ્ક, ચુક કેસ, ટેબલ, તાન કીકાચલ લાવે ખરીદી શકશો. ભલે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નાંક.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈચાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈચાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હોંકની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્ચુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી જલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦. કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હિંદનો પત્ર

(અમારા અપરપત્ર તરફથી)

૩૦-૨-૫૯.

આવતી કાલના ભારતનું ચિત્ર

વૃદ્ધ પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિના ભારત માટે ઠાંધ પથ ભાવિ નથી. આપણા જીવનકાળ તરફ આપણે જો ભેદરહી સેવીશું અને જોને ભૂલી જઈશું તો આપણું ભાવિ સાવ ખાલી હશે. ન્યુક્લીયરના વિજ્ઞાન ભવનમાં તા. ૨૩-૨-૫૯ના "આઝાદ સમારક પ્રવચનો"ની દારમણામાં તેઓ "ભારતઆવતું" અને આવતી કાલનું" એ વિષય પર ખોલી રહ્યા હતા.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભારતે પોતાના ભાવિ તરફ દ્રષ્ટિ નાખવાની છે અને શ્રદ્ધા તેમજ જોમ સાથે તેને માટે કાર્ય કરવાનું છે. સાથે સાથે તેણે પોતાના જીવનકાળનો વારસો પણ જાળવી રાખવાનો છે અને એમાંથી પોષણ મેળવવાનું છે.

આપણે વિજ્ઞાનને ભેવશા નહિ નીવડી રાખીએ, કારણ કે આજના જીવનની જે પાયાની હકીકત છે, સદીઓથી જે જરૂરી સિદ્ધાંતો માટે ભારત ખડક રહ્યું છે એ સિદ્ધાંતોને પણ ભેવશા નહિ નીવડી રાખીએ.

લોક-જીવન સમૃદ્ધ બનશે

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આજના આપણા પરિશ્રમ વડે આવતી કાલનું જેનું ભારત આપણે ધરીએ તેવું જ હશે. મને એ વાતમાં જરાયે શંકા નથી કે ઓલોમિક ક્ષેત્રમાં અને ખીજા ક્ષેત્રમાં ભારત પ્રગતિ કરશે. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં પણ તે પ્રગતિ કરશે. આપણા ભોંડાનું જીવન ધીરજી પણ હવે આવશે. લોકોના શિક્ષણનો પ્રચાર વધશે. જનતાની શરીર સુખાકારીમાં સુધારો થશે અને કલા અને સંસ્કૃતિથી લોકોનું જીવન સમૃદ્ધ બનશે. ખાસ હેતુસર આપણે આ યાત્રાએ નીકળ્યા છીએ અને આપણે પ્રવાસ ભલે અમે તેટલો લાંબો હોય તો પણ આપણે તેનું હોંડવું પહોંચશું.

જ્ઞાતિવાદનો અંત

આ હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે ધર્મ, જ્ઞાતિ, ભાષા અમર પ્રાંતના નામે આજે થતા ધર્મજોનો અંત આણવો જોઈએ. ખાસ કરીને જ્ઞાતિના કુષળનો અંત આવશે એવી મને આશા છે, કારણ કે જ્ઞાતિના ધોરણે લોક-શાહી તેમજ સમાજવાદનું અસ્તિત્વ રહી જ ન શકે.

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રશ્નો અંગે તેમણે કહ્યું હતું કે વિશ્વશાંતિનો પ્રશ્ન મહત્વ

નો છે. રંગબેદ એ ધર્મજોનું ભયંકર ફળ છે એમ તેમણે કહ્યું હતું.

તેમણે કહ્યું હતું કે મને આશા છે કે રંગબેદ સામેનો વિશ્વ પ્રગમત ઝેટલો બધો ઉગ્ર બનશે કે ઠાંધ પથ દેશ એની હિમાયત કરવાની હિંમત નહિ કરી શકે

આજના વિશ્વમાં સંરેધાનવાદ અને શાહીવાદ જુનો પુરાણો થઈ ગયો છે અને તે આજે બંદનામ મધ રહ્યો છે.

ભારતની સૌથી મોટી લેબોરેટરી

મુંબઈના નાણાપ્રધાન ડો. જીવરાજ મહેતાએ રૂ.૫ કરોડ લાખના ત્રીણ લેબોરેટરીનું શિલારોપણ વરોદરામાં તા. ૨૨-૨-૫૯ના કહ્યું હતું. આ લેબોરેટરી ભારતમાં રાજ્યની સૌથી મોટામાં મોટી લેબોરેટરી છે. અને એ શ. ૧૬ લાખને ખર્ચે મુંબઈ સરકાર તરફનાર કરશે. આ લેબોરેટરી માટે મહારાજા સયાજીરાવ યુનીવર્સિટીએ જમીન આપી છે. આ લેબોરેટરીમાં મુંબઈ રાજ્યના અને ખીજાં રાજ્યોની દવાઓની ત્યાગસણી કરાશે.

છોકરૂં પાયા વિનાનો આક્ષેપ

ગાંધીજીના પટેલે સરકાર સામે આક્ષેપ મુક્યો છે કે ગુજરાતમાં તેલ મેળવવાના પ્રયાસો તે રૂંધી રહી છે. આનો જવાબ આપતાં તેલ ખાતાના કેન્દ્ર પ્રધાન માલવીયાએ જણાવ્યું કે આ સાવજ ખીન પાયોનો આક્ષેપ છે. ગુજરાતના તેલ ઉલોમના વિકાસને સરકાર જાણી છુટીને રૂંધી રહી છે એવું નીવેદન તો અજ્ઞાન લોકો જ અથવા જે લોકો પરીસ્થિતી સમજવા ઇચ્છતા જ નથી એવા લોકો જ કરી શકે.

શ્રી માલવીયાએ વધુમાં એવી માહિતી આપી હતી કે, ગુજરાતમાં રીફાઇનરી નાખવાની પરવાનગી મેળવવા કટલીક ખાનગી પેટીઓએ કેન્દ્રનો સંપર્ક સાધ્યો છે. પરંતુ આવી ઠાંધ પથ

રીફાઇનરી માટે આપાત કરાયેલા કુડ તેલ પરજ આધાર રાખવો પડે અને હાલની વિદેશી કુડીયામણની વીકટ પરીસ્થિતિમાં આવી રીતે કુડ તેલ આપાત કરવાનું પરવડે તેમ ન હોયને સરકારને ખાનગી કે જાહેર ક્ષેત્રે આપાત કરામલા કુડ ઝોણલ, પર આધાર રાખવો પડે એ રીતે રીફાઇનરી રધાપવા તે ઇચ્છતી જ નથી.

સુરત શહેરનું બજેટ

૧૯૫૯-૬૦નું સુરત મારેલું નાણાકીય બજેટ ધારાસભામાં ત્રીજે સુબંધ પાસ કરવામાં આવ્યું છે. સુરત જિલ્લા માટે ૨૨,૯૪૬,૧૦૮ અને સુરત શહેર માટે ૯૬૪,૦૦૦ની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. આમાં મધ્યમ્ય સેક્ટરીયેટનું મકાન ૪૪૭,૬૦૦, ગાંધી ઈજીનીયરીંગ કોલેજ દોરવેલ સાથે ૪૫૧,૬૦૦ અને તેના વિકાસ માટે જરૂરી પુસ્તકો વિગેરે સાધનો ૭૫ હજાર, ટેકનીકલ ડાય-રક્ટલ માટે ૨૭ હજાર, ખેતીવાડી શાળા ૧ લાખ ૧૩ હજાર, અને ટી.બી. કક્ષીનીક માટે ૪૬૦૦૦ રકમો અંજુર થઈ છે.

આ ઉપરાંત કુમસમાં નેટી બંધારણ અને સુરત શહેરના ડકકાની સુધારણા તથા દીવાઓની સમવડ માટે ૬૦ હજાર. આ ઉપરાંત રસ્તા, નાના બંધો, દવાખાના, ખેતીવાડી સંરોધન જે વીખલીમાં થાય છે તે માટે વધુ જોમ વાઈચો પુરી પાડવામાં આવશે.

૮૨૦ કરોડનો નરો થશે

અનાજનો વેપાર રાજ્ય હસ્તક લેવા ની સરકારની યોજનાનો હેતુ માત્ર ભાવે ટકાવી રાખવાનો નથી પણ એમાંથી નફો મેળવીને ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના અને ત્રીજી યોજનાઓ માટે એ નાણાનો ઉપયોગ કરવાનો છે એમ હવે રપજ યથું રહ્યું છે. રાષ્ટ્રીય વિકાસ સમિતિ સમક્ષ રજુ થનારી કોષ્ટક યાદીમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે અનાજનો વેપાર રાજ્ય હસ્તક લેવાને લીધે એમાંથી દર વર્ષે ૧૭૫ કરોડ રૂપીયાનો નફો થશે અને ત્રીજી યોજનાના પાંચ વર્ષ દરમિયાન આ રીતે કુલ ૮૩૦ કરોડ રૂપીયા મળી શકશે.

અમેરીકાના શસ્ત્રો હિંદ સામે ઉગામ્યા છે:—નહેરૂ

હિંદના વડા પ્રધાન નહેરૂએ તા. ૬-ના પ્રેસ પરિપદમાં જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે: "પાકીસ્તાનને અમેરીકા લરકરી મદદ આપે છે તેથી અમેરીકન શસ્ત્રો હિંદની સરહદ પર પાકીસ્તાન વાપરે છે.

મને શંકા નથી કે અમેરીકાએ પાકીસ્તાનને હિંદ સામે શસ્ત્રો ન વાપરવાની યોખવટ કરીજ લીધી છે. પણ છતાં તે વપરાય છે એ પણ ઝેટલું જ સત્ય છે.

હું માનું છું - કે આ ખીના વિષે અમેરીકાની સરકારને જણાવવામાં આવ્યું જ છે.—(સાપા.)

ગણતંત્રિયા કબજેદાર બનશે

મુંબઈ સરકારે ખીન ખેડૂત જમીન માલીકી નાણુદી અંગે ઠેલકા ધારાઓ ધડ્યા છે તેમાં સુધારો કરતો એક ધારો ધરી અમદાવાદ, સુરત, ખેડા, ભરૂચ જિલ્લામાં ઉભરીયા પદ્ધતિ અને તાલુકા દારી નાણુદીની જોગવાઈ કરી છે અને ખીજા એક કાયદામાં થોડા સુધારાથી આવા તાલુકાદારોના ખેડૂતોને કાયમી મણોતીયા બનાવવા જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. જેમાં મણોતીયાઓએ ૭ પટ ભરવાના છે. આ પછી તાલુકા દારને ઠાંધ સાંચ ભરવાની રહેતી નથી. જે તાલુકાદાર સાંચ લેવામાં લીલ કરે કે ઇન્કાર કરે- તો મામલતદારને તે ભરી દેવી કે નથી તે જ તારીખથી તાલુકાદારની સાંચ ભરવાની જવાબદારી જશે, માત્ર મણોતીયાએ જમીન મડે-સુલ ભરવાનું રહેશે. ખેડૂતોએ પોતાને શણે આવતી આ ૭ પટની રકમ જિલ્લામાં જિલ્લા તા. ૩૦મી માર્ચ ૧૯૬૦ સુધીમાં ભરી દેવી જોઈએ. જે આ નહિ ભરે તો તે જમીનનો કબજેદાર બની શકશે નહિ.

શ્રીઓ ઉપર જીલ્લા

તા. ૧૭-૧-૫૯ના હિંદના વતમાન પત્રોમાં ચાર જુન ડેસો ગુજરાત તરફ ના પ્રસિદ્ધ થયા છે. ચારેમાં પત્રીના ખૂનનો આરોપ સસરા, યા પત્ની પર મુકવામાં આવ્યો છે. આ ડેસો વાંચતા કહેવાતા સારા ધરના અદર્ય કુટુંબો કટલા પશુત્વ બધાં કામો કરે છે તે વાંચી રૂઝાડા ઉગા થાય છે. એક કસ જ્યોત્સનાના છે તેમાં ઘણી એછરીવતી પત્રીને ડેચી નાખીને મારી નાખી છે. તેમજ જડબા કરસાડના દયાળુ વડે ભાંગી નાખ્યાનો આરોપ છે. ખીજે ડેસ સરોજનો છે એમાં જીવતી યાળા પર ઘાસલેટ છાટી સસરા તથા પત્નીએ મળી એને યાળાને મારી નાખ્યાનો આરોપ છે. ત્રીજે કસ પત્રીને લોકડી થી મારીને મરણ નીપળવ્યાનો આરોપ પત્ની પર છે. ચોથો ડેસ લોખંડના શળીયાથી પત્નીએ પત્રીના માથામાં મારતાં પત્રીનું મરણ નિપળ્યાનો છે. આમાંના ત્રણ સળો અને સંકારી(1) કહેવાતા કુટુંબોના છે જ્યારે એક મજુર વર્મ જણાય છે.

લુકકાપીંચ, ઇનકમ ટેક્સ રીટ-સ', લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનશ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ

૧૨ બાકલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ રીટ, બેદાનીસખર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

પુન કેસ

રાજકોટમાં યજ્ઞેલા સરોજ પુન કેસ અંગે રાજકોટની જનતા ઘણી ઉત્સુક છે. લગભગ ૭ સભાઓ ભરીને જનતાએ સરકારને આનો ખરો ન્યાય માગ્યો છે. એક દીવસ માટે સમસ્ત શહેરમાં હડતાળ પણ પડી હતી. એક સભાનું પ્રમુખપદ શ્રીમતી પુષ્પાબેન મહેતા કે જેઓ જાણીતા સામાજિક કાર્યકર છે તેઓએ લીધું હતું. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ તથા આવા શકમંદ મુદ્દાના બનાવો સંબંધમાં માત્ર ચાલે તો હું પાડોશીઓને પહેલાં સળ કરી કારણ કે તેઓ પોતાના પાડોશમાં રોજબરોજ બનતી સઘળા બિનાઓથી વાકેફ હોવા છતાં નૈતિક દિમ્ત ડેળવીને સમયસર સત્તા વાળાઓને આવા પશુ ભયો વર્તનથી માહિતગાર કરતા નથી.

—o—

સાહ્યાર સ્વીકાર :

બી. કે. પટેલ (ફીલ્ડ)	૧	૧	૦
બી. ડી. પટેલ (લુખરડીયાટ)	૧	૧	૦
કાનજીભાઈ એન. બાવા			
(ડરબન)	૧૦	૦	
ફકીરભાઈ રણજીભાઈ			
(જો'અર્મ)	૧	૧	૦
નરસીંહભાઈ ડાબાભાઈ			
(જો'અર્મ)	૧૦	૬	
નાથુભાઈ લાલા પટેલ	૨	૨	૦
દાકીરભાઈ જીવન પટેલ	૨	૨	૦
વલ્લભલાલ કાળા સોની			
(ડરબન)	૧	૦	૦

લગ્ન :

ફીલ્ડના શ્રી મગનલાલ કાનજીભાઈ પટેલની પુત્રી ચિ. અન્નાબેનના લગ્ન પ્રિટોરીયાના શ્રી ભાણુભાઈ વ્યાળભાઈ ના પુત્ર શ્રી નાનુભાઈ સાથે, રવીવાર, તા. ૧-૩-૫૯ના રોજ માંધી હોલમાં થયાં છે. આ પ્રસંગે સા. રનેશી મિત્ર મંડળે દાનવી આપી તવદંપતીને શુભાશિષ્ય પાઠવ્યા હતા. તે માટે શ્રી મગનલાલ કાનજીભાઈ તથા ભાણુભાઈ કાનજીભાઈ ભારતર સૈનો દાર્દિક આભાર વ્યક્ત કરે છે.

—o—

DAYA'S AGENCIES,
REPRESENTATIVE FOR
THE NATIONAL MUTUAL LIFE
(ASSN. OF AUSTRALIA LTD.)
જન્મગીના વીમા કંપણના તેમજ પરદેશ જવા પાસપોર્ટ, ઈમિગ્રેશન ઈરિ-યાર્ડ અને દવાઈ વિમાન મુસાફરીને લગતાં કામકાજ માટે હમારી સલાહ આપને ઉપયોગી થઈ શકશે એવી આશા રાખું છું.

મળો યા લખો :
13 BARKLEY ARCADE
38, Market St, cor. Diagonal St,
Phone : 335961 JOHANNESBURG,
P.O. Box 2302.

જે કોઈ પોતાની જમીન અથવા મકાન ભારતમાં ધરાવતા હોય અને તેજવા માંગતા હોય તેઓ નિચલે શરણાગ્રે જાયવે.

H. SHANKER
1027 Quarry Road, Durban.
Phone : 885810

મધ્યમવર્ગી બદલાતા યુગને ઝોળખે

“આ જે જ્યાં અને ત્યાં એક રાડ સામૈત્રિક થઈ પડી છે કે, મધ્યમ વર્ગ પિસાઈ રહ્યો છે.” પહેલાં તો આપણે મધ્યમ વર્ગ કાને કરવો એ જાણવું જોઈએ. મારી માન્યતા પ્રમાણે જેનું મોહું પૈસામાં અને પગ મરીખીમાં છે તે મધ્યમ વર્ગ. સ્થિતિ અરીબ હોય પણ જીવવાની રીતો પૈસાદાર જેવી રાખવી એ જ વચ્ચે જેણે શી રીતે જીવે ? કપડાં તો અમુક જાતનાં અને અમુક ફેશનનાં જોઈએ જ; સવારે પથારી-માંથી ઊઠવા કે ચ્દા-કાશી વગર ન આવે. બોજનમાં પણ અમુક પદાર્થો તો હોવા જોઈએ, દીકરીનાં લગ્ન થાય ત્યારે વરને અમુક રૂપિયા પહેરા મણી અને દીકરીને અમુક હાનરના દાગીના ન આપીએ તો પ્રતિષ્ઠાને રૂટો લાગે, દીકરાની જાનમાં મોટર અને વાળ ન હોય તો જાન ન શોભે. આ અને આવા બીજા રૂઢિચિવાજો અને આદતોને મધ્યમ વર્ગ સિદ્ધાર થઈ ગયો. આમાં ફેરફાર કરવો એ એને હીણપતભયું લાગે છે. ઉનાળાની સખત અરમીમાં પણ કોઈ અરમ કોટ પહેરીને ફરે અને પછી અરમી બદલ લાગે છે. બદાઈ ગયો ? એવી જુઓ પાડે એનો અર્થ શો ? અરમીમાંથી જાયવા એને અરમ કોટ ઉતારી ઝલુને અનુકૂળ કપડાં પહેરવા જોઈએ એવી રીતે મધ્યમ વર્ગ માટે બદલાતા યુગને ઝોળખવાને અને તે અનુસાર જીવન જીવવાની રીતોમાં ફેરફાર કરવાનો સમય ક્યારનો આવી પહોંચ્યો છે. પ્રતિષ્ઠા અને મોટાઈની ઝોથે યતા મોટા ખર્ચા ઊઠી જીવનમાં સાદાઈ, રંગ શ્રમ પ્રતિષ્ઠા રચાવવી પડશે. મધ્યમ વર્ગ પાસે યુજ્ય શુદ્ધિ છે. એણે એની શુદ્ધિ વિચાર પુસ્તક જીવવામાં અને રાષ્ટ્રની સંપત્તિ વધે એવા કામોમાં પ્રયોજવી જોઈએ નહિતર આપણે પિસાઈયું એટલું જ નહીં પણ ખલાસ થઈ જાયું.”

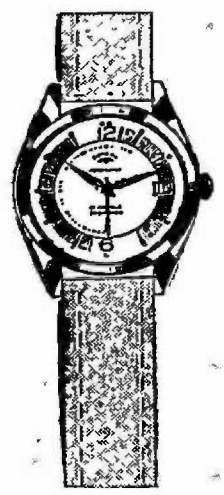
શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલિનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * ફાદરી
- * લે'કો
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું. ૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

અખમલ, સોટીન, ટાપ્પેટા સીલકની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

અમ્યાં માટે અખમલ, અને રેસમ તથા ફેદની ટોપીઓ ક્રીકાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગોડે બાંધવા અખમલ, રેસમ, કોલ્ટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ઓચર્સ મળશે.

ટેબલ પર ચુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના ચુકર કુલો મળશે.

ટેકાણું : માબરો હેટસ (મો.) લી. લેડીઝ એન્ડ વીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર, ફોન : ૮૩૫-૭૬૮૧ પહેલે માણે, બોક્સ ૫૨૫૭. માર્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

આ જગા બાડે આપવાની છે

જાહેર ખબર આપી આ પત્રને મદદ રૂપ બને.

એક વખત માટે	પ્રત્યેક વખતની	ચા. ૬ ૦ ૦
ત્રણ વખત માટે	"	ચા. ૨ ૧૦ ૦
છ વખત માટે	"	ચા. ૨ ૦ ૦
એક વરસ માટે	"	ચા. ૧ ૦ ૦

Manager, INDIAN OPINION
Private Bag, Durban.

લીસ્ટ નં. ૧ ઉપયોગી પુસ્તકો

આત્મ કથા (પાક પુસ્તક)	(ગાંધીજી)	૭	૬
" (સંક્ષિપ્ત)	"	૨	૬
આરોગ્યની ચાવી	"	૧	૬
દિલ્હી ડાયરી	"	૭	૬
ધર્મ મંથન	"	૫	૬
નિત્ય મનન (હિંગોરાજીને દિવાસ)	"	૨	૬
ચરવદાના અનુભવ	"	૨	૬
ગીતા શોધ (ગીતા વિષે સમજૂતી)	"	૧	૦
સ્વામ મૂર્તિ અને ખીલ લેખો	"	૬	૦
અનાસક્તિ યોગ (ગીતા પર સરળ ટીકા)	"	૧	૬
અહિંસાનો પહેલો પ્રયોગ	"	૨	૬
મંગળ પ્રભાત (૧૧ મનોની સમજૂતી)	"	૧	૦
હિંદ સ્વરાજ (જૂની પ્રત)	"	૧	૦
આરોગ્યતા વિશે સામાન્ય જ્ઞાન. ભાગ ૧ લેા (ગાંધીજી)	"	૧	૬
" " " ૨ લેા "	"	૧	૦
સત્યના પ્રયોગો અને આત્મકથા (૧૦૨૧) " ૧ લેા "	"	૨	૬
" " (૧૬૨૭) " ૨ લેા "	"	૧	૬
મારો નેલનો ખીલો અને ત્રીલો અનુભવ (જાને)	"	૧	૬
ટાઇફોઇડ (નંસીલાલ હીરાલાલ ગાંધી)	"	૧	૬
દારૂ બંધી શા સારું ? (ભારતન કુમારપા)	"	૧	૩
લોકમાન્ય તીલકનું જીવન ચરિત્ર (પાંડુરંજન દેસાણા)	"	૭	૬
બાપુની ઇચ્છાઓ (બળવંતસિંહજી)	"	૬	૩
બાપુને પગલે પગલે (રાજેન્દ્ર પ્રસાદ)	"	૬	૩
મહાત્માજીની ઇચ્છાઓ (બનરયામલાલ ખીરલા)	"	૭	૬
બાપુના પાંચમાં પુત્ર (જનનાતાલજી) ને આશીર્વાદ	"	૭	૬
શ્રામ ભવન મંડળી (જીગતરામ દવે)	"	૨	૬
ગાંધીજી (બાળકોને માટે) "	"	૨	૦
જીવન લીલા (કાકા કલેલકર)	"	૫	૦
મહારાજ દેસાઈનું જીવન ચરિત્ર (નરહરી પરીખ)	"	૨	૩
આત્મચર્યા - આશ્રમી કેળવણી	"	૮	૦

'Indian Opinion' P. Bag, Durban,

લીસ્ટ નં. ૫ નજીવી કીમતે પુસ્તકોના સેટ

દરેક સેટમાં જુદી જુદી વાતો વચ્ચેની પાંચ ચોપડીઓ છે, જે પૌષ્ટિક તેમજ આસલ આંદોલન શીલી'મની હતી. પશુ હવે આખો સેટ માત્ર પાંચ જ શીલી'મમાં મળશે. મંજાવનારે પોસ્ટેજની ૧/- વધુ મોકલવી.

સેટ ૧ : રોકસપીચરનાં કથાનકો ૯-૦, કેટલાંક પક્ષી ૪-૬, સોફ્ટીસની સફર ૪-૬ ચપટી ધુળ ૨-૦, બાળનેહકણાં ૧-૬ કુલ્યે ૧-૧-૬ થાય તેની શી. પાંચ

" ૧૨ વ લુધ પાકર, મહામહા સેલ, સત્યના પ્રયોગો, અધર્મ યુદ્ધ, હૃદયત મહામહા.

" ૧૩ અજુષ્ટ ધારા, બહિષ્કાર, બાળ લોક ગીત, આપણાં પક્ષી, પૂર્વપશ્ચિમ

" ૧૪ કીપ નિર્વાણ, યુદ્ધ ચરિત્ર, સમુજી ક્રાંતિ, કુમારપાળ, અને પગલાં.

" ૧૫ ચોરાની વાતો, શી કૃષ્ણ, યુદ્ધ ચરિત્ર, બાળકોનો બેઠી કોણ, પગલાં.

" ૧૬ સોરઠી ગાથા, યુદ્ધ ચરિત્ર, કુમારપાળ, પગલાં, અને એક ધર્મ યુદ્ધ.

" ૧૭ લાકશના લાડુ, બાળ-વાર્તા-વલિ, મુખારાના ભવાડા માટી ને આરોગ્ય,

" ૩૦ બાળ-વાર્તા-વલિ, સંત ક્રાંતીસ, ભ.યુદ્ધ, આ.નશો, વન વસો, અનહલ

" ૩૨ પંચામ્રત, ટપાલમાં, બાળ લોકગીત, બહેનોને, પક્ષીઓ, સો.નાં કાવ્ય નીચેના ચાર સેટો શીનીક્ષમાં હપાયેલા છે. તે નેહમ્યે તેટલા મળશે.

૨-૬ શી. ના સ્ટેપમાં ૪-૬ ની કીમતની પાંચ ચોપડીનો એક સેટ.

સેટ નં. ૩૪ માં : મુરખરાજ (ટાલસ્ટોયની વાર્તા,) પુર્વ અને પશ્ચિમ, બાળ મંજાધર તીલક, મુખારાના ભવાડા, અને સીતા વનવાસ.

સેટ નં. ૩૫ માં : આરોગ્યતા વિષે સામાન્ય જ્ઞાન (ગાંધીજી) ભાગ ૧ અને ૨, એક સત્યવીરની કથા, નેલનો કાવ્ય, નેલનો ખીલો અનુભવ (ગાંધીજી).

સેટ નં. ૩૬ માં : જીવનદોરી (ટાલસ્ટોયની વાર્તા,) માણસ કેટલી જીમીનનો માલિક ?, નીતિનાં કાવ્ય, શરીર સંપત્તિ, કાષ્ઠા સામે યવાની ફરજ.

સેટ નં ૩૭ માં : સત્ય વિના ખીજી કશું નથી (ટાલસ્ટોય વાર્તા), હાંદ સ્વરાજ, સત્યના પ્રયોગો (ગાંધીજી) ૧૬૦૭ ભા. ૧-૨, યુ. કમાલ પાશાનું ચરિત્ર.

" ૩૮ (ખાસ) બાપુના બા ને પત્રો, સત્યાગ્રહ, અંગ્રેજી યુજ્જરાતી શિક્ષક, નેલનો ત્રીલો અનુભવ (ગાંધીજી), અને આર્યોની પાંચ મહાન ફરજો

નીચેનાં સ્થળેથી ઉપર લખેલાં પુસ્તકો મળશે.
Indian Opinion, P. Bag, Durban.

ખુશ ખબર !

તમારા ખર્ચેલા પૈસાનું પુરૂવવતર મેળવો. દેશમાંથી આવેા કે દરિયાપારથી, ફરવા માટે આવેા કે ખીજનેસ અર્થે, પણ દરબાન આવવાનું બને તો ઉમંગ ભેર ચાલ્યા આવેા.

પણ ક્યાં ?

નામ અને શરનામું તમારી ડાયરીમાં લખી રાખો

માઉન્ટ એવરેસ્ટ વેજેટેરીયન લોન્જ

૧૨૬-૧૨૮ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — ડરબન. — ફોન : ૬૭૫૭૧.

કારણ

આ એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં સ્વચ્છતા, સુધડતા, સુખ્યવસ્થા અને આરામના દર્શન થાય છે અને જ્યાંથી સ્ટેશન બહાર, બંદર નજીક પડે છે જેથી સમયનો ખચાવ અને હરવા ફરવામાં મોજ આવે છે ?

- (૧) બહાર ગામ કે પરદેશથી આવનાર પૈસેન્જરો માટે અગાઉથી ખબર આપશો તો રહેવા સુવા માટે રીઝર્વેશન થઈ શકશે.
- (૨) ભોજનના પ્રખંધપર ભતિ દેખરેખ રખાય છે.
- (૩) સગન અને તહેવારો માટે દરેક જાતની સ્વાદિષ્ટ, સાત્વીક મીઠાઈ શુદ્ધ ધીમાંજ બનાવીએ છીએ.
- (૪) બહાર ગામના એકંદોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે. એક વખત એકર આપી ખાત્રી કરવા ભલામણ છે.

બી-આઇ

મુ'બદ્ધ કરાંચી અને ઇસ્ટ
આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે
મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર ક'પાલા ૧લી એપ્રિલ ૧૯૫૯ના આવશે,
અને ૬ઠ્ઠી એપ્રિલ ૧૯૫૯ના ઉપહરો.

મુ'બદ્ધ અથવા કરાચીનું બાહું.

ફર્સ્ટ ક્લાસ	એક	બોયક	વગર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૧૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૧૦-૦
ગ્રાઈનરી		સ્પેશીયલ		
નોન-વેલ્ડેરીયન	પા. ૪-૧૩-૦	નોન-વેલ્ડેરીયન	પા. ૧૦-૧૮-૦	
વેલ્ડેરીયન	પા. ૪-૪-૦	વેલ્ડેરીયન	પા. ૯-૧૫-૦	

વધુ માહિતી માટે મળો મા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફિક એડ્રેસ "કરામત."

સો. નો. ૫૩૬૦

ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ: "ભગતકોલ"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રા) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
બે હા ની સ બ બં.

હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રાસરી,
દેશી માથામાં નાંખવાના બાલ બતના તેલો-અમરો,
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના
વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બ'બડીઓ-
કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઇલર તથા બીજા
અનેક દેશી ચીજો કીકાયત
બાજથી મળશે.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ,

હોલસેલ મર્ચન્ટસ અને સીધો માલ હાંકિ તથા પાકીસ્તાન તથા
પરદેશથી મંગાવનાર

અમારે ત્યાં

જથ્થાબંધ: અગરબત્તી, કેરમ બોર્ડ, સાડીઓ, હાંકની બ'ગડી
ઓ, પીત્તળ અને ચાંદીના વાસણો, લેટ આપવાની વિવિધ
ચીજો તથા ગોરા પ્રમાણમાં જરમન બનાવટના હીતના, રેખલના,
તથા નિચે મુકવાના ઇલેક્ટ્રીક લે'પ સ્ટેન્ડસો મળશે.

આજેજ લખો અથવા મળો.

હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોક્સ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા હરીયાઈ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી બતના વિમાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાંબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.